

Jaarverslag 2012

Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)
Dinkel 7, 3068 HB ROTTERDAM
T 010 - 72 00 775
E voorlichting@sgp.nl

 [facebook.com/sgpnieuws](https://www.facebook.com/sgpnieuws)
 twitter.com/sgpnieuws

www.sgp.nl

Jaarverslag

2012

Inhoudsopgave

Secretariaatsverslag

1. Inleiding	7
2. Bestuur en organisatie	9
2.1 Bestuur	9
2.2 Personeel	9
2.3 Nieuwbouw SGP-partijbureau	10
2.4 Overleg met Landelijk Bestuur van de ChristenUnie	10
2.5 Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM)	10
2.6 Europees Parlement	11
3. Activiteiten	15
3.1 Ledenwerving	15
3.2 Overleg provinciale propagandacoördinatoren	15
3.3 De Banier	15
3.4 Verkiezingen	16
3.4.1 Tweede Kamerverkiezingen	16
3.4.2 Gemeenteraadsverkiezingen	16
3.5 Scholingsactiviteiten	17
3.6 Vitalisering kiesverenigingen	17
3.7 Burgemeesters, wethouders en statenleden	18
3.8 Jaartheme / Politiek partijbreed congres	18
3.9 Website	19
3.10 Beurzen	19
4. Wetenschappelijk Instituut	21
4.1 Inleiding	21
4.2 Bestuur en Personeel	21
4.3 Publicaties	22
4.4 Zicht	24
4.5 Guido conferenties	24
4.6 Communicatie	26
4.7 Uitleiding	27

5. SGP-jongeren	29
5.1 Inleiding	29
5.2 Bestuur	29
5.3 Voorzitter	29
5.4 Beleidsadviseur	29
5.5 Politiek bestuur	30
5.5.1 Internationaal	30
5.5.2 Duurzame Ontwikkeling en Landbouw	31
5.5.3 Onderwijs	31
5.5.4 Sociaal-Economische Zaken	31
5.5.5 Binnenland	31
5.6 Organisatiebestuur	32
5.6.1 Activiteiten	32
5.6.2 Communicatie	32
5.6.3 In Contact	33
5.6.4 Klik	33
5.6.5 Verenigingen	33
5.7 Ten slotte	33
6. SGP-fracties in de Staten-Generaal	35
6.1 Tweede Kamer	35
6.1.1 Personalia	35
6.1.2 Activiteiten	36
6.1.3 Enkele cijfers	39
6.2 Eerste Kamer	39
7. Afsluiting	41
Bijlage 1 Agenda algemene vergadering 16 maart 2013 (incl. bijlage)	42
Bijlage 2 Kwantitatief overzicht	49
Bijlage 3 Verslag algemene vergadering 24 maart 2012	50
Financieel jaarverslag	59
Verslag van de penningmeester	59
Balans per 31 december 2012	61
Rekening van baten en lasten over het jaar 2012	62
Accountantsverklaring	63

1 Inleiding

'De HEERE regeert, dat de volken beven' (Psalm 99:1). De onveranderlijke boodschap van Gods Woord is, dat ondanks alle veranderingen, de regering van God vaststaat.

Het politieke en economische klimaat kenmerkte zich door grote instabiliteit. Aanvankelijk leek een sterk kabinet van VVD en CDA met gedoogsteun van de PVV een stabiele economische koers uit te zetten. Het sterk gewaande kabinet eindigde 21 april na mislukte Catshuisonderhandelingen over een pakket bezuinigingsmaatregelen ter versterking van de economie. Enkele andere partijen vonden elkaar in het Lente-akkoord met een pakket aan bezuinigingen. Het Lente-akkoord bleek aan inflatie onderhevig. De verkiezingen eindigden tot ieders verrassing in winst voor de twee politieke tegenpolen VVD en PvdA. De verkiezingen eindigden tot ieders verwondering in zetelwinst voor de SGP. De formatie leverde een kabinet op dat voor onmogelijk werd gehouden. 'De HEERE regeert'.

In de gegeven politieke situatie probeerden andere partijen de SGP in een gedoogsituatie te manoeuvreren. De macht van het getal bracht de SGP soms in een doorslaggevende positie. Onverkort heeft de SGP in de moeilijke politieke situatie ingezet op een constructieve bijdrage aan het bestuur van ons land in het besef dat niet in de eerste plaats de macht van het getal, maar Gods geboden heilzaam zijn voor de samenleving. Het jaar 2012 was een turbulent politiek jaar. Niet de macht van het getal, maar de HEERE regeert. In die wetenschap hebben bestuurders en vertegenwoordigers van de SGP de boodschap laten klinken. 'Van alles wat gehoord is, is het einde van de zaak: 'Vrees God en houd Zijn geboden, want ditbetaamtallen mensen' (Prediker 12:13).

Al verandert de omgeving, de boodschap van Gods Woord verandert niet. 'De HEERE regeert, dat de volken beven'. Vrees en eerbied betonen voor de Koning der koningen past niet alleen SGP'ers, maar alle mensen.

'Laat al wat leeft Hem eren'; (...)
Zijn Naam is HEER' der heren'.
(Psalm 68:2, berijmd).

Het werk van SGP'ers in een bestuurlijke omgeving waarin niet Gods onveranderlijke norm, maar de veranderlijke mens de norm is, is moeilijk. Het is roeien tegen de stroom van de tijdgeest in. Het is strijden tegen de afbraak van de zaken die ons herinneren aan het overwegend christelijke verleden van ons land. Toch hebben velen op de diverse bestuurlijke niveaus zich ingezet om Gods Woord tot meerdere erkenning te brengen. Het jaarverslag biedt een verantwoording van het werk dat namens en binnen onze partij is uitgevoerd.

2 Bestuur en organisatie

2.1 Bestuur

In de op 24 maart 2012 gehouden algemene vergadering zijn de volgende leden van het Hoofdbestuur herkozen: M.F. van Leeuwen, mr. P.J. den Boef en prof.dr.ir. A.G. Bregman.

Het Hoofdbestuur bestaat op 31 december 2012 uit de volgende personen:

- » ds. A. van Heteren *Partijvoorzitter*
- » M.F. van Leeuwen *Algemeen voorzitter*
- » drs. P.A. Zevenbergen *Secretaris*
- » J.P. Tanis MBA *Penningmeester*
- » mr. P.J. den Boef
- » prof.dr. H. van den Belt
- » prof.dr.ir. A.G. Bregman
- » ds. C.A. van Dieren
- » ds. D. Heemskerk
- » mr. M.J.W. Hoek
- » ir. L. de Knegt
- » W. Kolijn
- » H. Uil
- » ds. A. Vlietstra
- » P.T. de Vries

Het Hoofdbestuur heeft in 2012 in totaal zes keer vergaderd. Het dagelijks bestuur heeft ook zes keer vergaderd. In december is er de reguliere gezamenlijke vergadering geweest van het Hoofdbestuur met de leden van de Raad van Advies.

De heer mr. C.G. van der Staaij is als adviseur bij de vergaderingen van het Hoofdbestuur aanwezig. Verder worden bestuursvergaderingen bijgewoond door mr. V.A. Smit (algemeen secretaris).

2.2 Personeel

Per 1 mei 2012 is de heer J.S. van der Ree Doolaard in deeltijd als adviseur CVV bij de partij in dienst getreden. Hij is mevrouw drs. N.M. Bakker-de Bonte opgevolgd die per gelijke datum van de SGP afscheid heeft genomen.

De totale personele bezetting is op 31 december 2012 als volgt:

- » W. Goudriaan *adviseur CVV*
- » mw. C.W. de Jong *medewerkster CVV*
- » mw. C.M. Lindhout-Baak *huishoudelijk medewerkster (parttime)*
- » mw. drs. S. Paul-Cammeraat *secretarieel-administratief medewerkster (oproepkracht)*
- » drs. H. Pool *adviseur CVV*
- » mw. C.W. Pors-de Visser *secretarieel-administratief medewerkster*
- » mw. J.C. van Putten-van Dieren *administratief medewerkster (parttime)*
- » J.S. van der Ree Doolaard *adviseur CVV (parttime)*
- » mr. V.A. Smit *algemeen secretaris*
- » mw. A.C. Weerheim *managementassistente*
- » mw. M. Westerhout *administrateur*

Wetenschappelijk instituut

- » drs. J.A. Schippers *directeur*
 - » drs. J.W. van Berkum *wetenschappelijk medewerker*
- SGP-jongeren
- » J.M. ten Hove MA *beleidsadviseur*

Het managementteam bestaande uit de heren Schippers, Ten Hove en Smit vergadert elke derde maandag van de maand, terwijl er een driewekelijks overleg is met de medewerkers van het secretariaat en ook met die van communicatie, voorlichting en vorming.

2.3 Nieuwbouw SGP-partijbureau

In de op 19 maart 2011 gehouden algemene vergadering is ingestemd met het voorstel van het Hoofdbestuur om voor het SGP-partijbureau nieuwbouw te realiseren in Rotterdam-Zevenkamp. Door de gemeente Rotterdam is eind december 2011 de omgevingsvergunning verleend, waarna de bouw in het voorjaar van 2012 is gestart. De oplevering heeft medio november plaats-gevonden. Op 4 december 2012 is het SGP-partijbureau verhuisd van Gouda naar Rotterdam. De officiële opening is voorzien op 1 februari 2013. De nieuwbouw heeft naast de tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen op 12 september 2012 veel aandacht gevraagd.

2.4 Overleg met Landelijk Bestuur van de ChristenUnie

Jaarlijks wordt overleg gevoerd met het landelijk bestuur van de ChristenUnie. In dit overleg is de Tweede Kamerverkiezingen aan de orde geweest (horizontale lijstverbinding) en ook de D.V. in 2014 te houden gemeenteraadsverkiezingen en die voor het Europees Parlement. De voorzitters van beide besturen houden tussentijds bilateraal informeel contact.

In dit verband zij voorts nog vermeld dat een afgevaardigde van het Hoofdbestuur zo mogelijk de algemene vergaderingen van de ChristenUnie bijwoont om mede daardoor blijk te geven van wederzijds meeleven. Overigens gebeurt dat op uitnodiging ook bij het CDA en de VVD.

2.5 Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM)

Op 9 april 2010 is door de Hoge Raad arrest gewezen in het door de SGP en de Staat aanhangig gemaakte cassatiegeding tegen het arrest van het Gerechtshof te Den Haag van 20 december 2007.

De Hoge Raad heeft beslist dat het VN-Vrouwenverdrag 'rechtstreekse werking' heeft. Dat betekent dat burgers, dus ook de eisende partijen, zich op de regels van dat verdrag kunnen beroepen. Dat verdrag verplicht de Staat er effectief voor te zorgen dat vrouwen volwaardig aan politieke partijen kunnen deelnemen. De Staat moet er dan ook voor zorgen dat vrouwen zich via politieke partijen kandidaat kunnen stellen op kieslijsten. De Staat heeft daarbij in beginsel geen ruimte voor een eigen belangenafweging. Dit wordt niet anders doordat de SGP haar standpunt baseert op haar godsdienstige overtuiging. Het grondrecht van vrijheid van godsdienst geeft de partij weliswaar het recht haar standpunt uit te dragen, maar in een democratische rechtsstaat mag aan politieke beginselen en programma's slechts praktische uitvoering worden gegeven binnen de grenzen die wetten en verdragen daaraan stellen, ook als die beginselen godsdienstig of levensbeschouwelijk van aard zijn. Het actief en passief kiesrecht zijn essentieel voor het democratische gehalte van de vertegenwoordigende organen. Daarom is het volgens de Hoge Raad onaanvaardbaar dat een politieke groepering bij het samenstellen van kandidatenlijsten in strijd handelt met het grondrecht dat de kiesrechten van alle burgers waarborgt. Dat geldt ook als dit berust op een godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging. Een democratische rechtsorde eist tolerantie ten opzichte van religieuze overtuigingen, maar dat belet niet dat de rechter uitspreekt dat de wijze waarop de SGP bij de kandidaatstelling haar opvattingen in praktijk brengt, niet aanvaardbaar is.

Volgens de Hoge Raad moet de Staat dan ook maatregelen nemen die er daadwerkelijk toe leiden dat de SGP het passief kiesrecht aan vrouwen toekent. De Staat moet een maatregel treffen die effectief en tegelijkertijd de minste inbreuk maakt op de grondrechten van (de leden van) de SGP. De SGP heeft begin oktober 2010 met het oog op bovenbedoeld arrest een klacht ingediend bij het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) in Straatsburg. De reden daarvoor is dat het arrest van de Hoge Raad onbevredigend is nu dat in belangrijke mate afwijkt van de benadering van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Waar de Afdeling bestuursrechtspraak de SGP ziet als een verrijking van een pluriforme samenleving, is de Hoge Raad van mening dat het functioneren van een partij als de SGP met haar vrouwenstandpunt binnen ons politiek bestel onaanvaardbaar is. Het EHRM heeft op 10 juli 2012 beslist dat de klacht van de SGP niet-ontvankelijk is wegens kennelijke ongegrondheid. Daarmee zijn de juridische procedures uitgeput én is het inmiddels onaantastbare arrest van de Hoge Raad 'geldend recht' voor de SGP geworden.

Minister Spies van BZK heeft het Hoofdbestuur medio september 2012 dan ook gevraagd welke gevolgen het aan bovenbedoelde uitspraken denkt te verbinden. Dit tegen de achtergrond van het feit dat een door de Staat te nemen (wettelijke) maatregel altijd meer inbreuk zal maken op de grondrechten van (de leden van) de SGP dan eventuele alternatieven van de partij. Naar aanleiding daarvan heeft het Hoofdbestuur zich op die vraag bezonnen. Tijdens dat bezinningsproces heeft het Hoofdbestuur zich laten adviseren door interne en externe deskundigen en zijn bovendien de leden van de Raad van Advies geconsulteerd met die van een ad hoc samengestelde klankbordgroep bestaande uit personen vanuit alle lagen van de partij. Nadat het Hoofdbestuur heeft besloten om een nieuw artikel 13a aan het Algemeen Reglement toe te voegen om zodoende binnen de kaders van de rechtsstaat te blijven opereren, is dat voorstel ook formeel voor advies voorgelegd aan de leden van de Raad van Advies. Daarna heeft het Hoofdbestuur een definitief besluit genomen en is het voorstel geagendeerd voor een D.V. op zaterdagmiddag 16 maart 2013 - aansluitend aan de partijdag - te houden huishoudelijke vergadering.

2.6 Europees Parlement

Sinds de verkiezingen van 2009 is de SGP zelfstandig verder gegaan in Europa. De eurofractie SGP heeft nu één Europarlementariër, de heer drs. B. Belder. Hij kreeg in 2012 ondersteuning van een vijftal medewerkers, zodat een groot deel van de beleidsterreinen is afgedekt.

De volgende medewerkers waren in 2012 in dienst:

- » drs. D.J. Diepenbroek (parttime) (Constitutionele Zaken, Israël)
- » mw. K.C. van Dijk LL.M (Landbouw, Visserij en Regionale ontwikkeling)
- » mw. drs. E. van Doorn (Internationale Handel, Industrie, Onderzoek en Energie, Ontwikkelingssamenwerking)
- » drs. W.T. van Luik (Buitenlandse Zaken, Milieu, Volksgezondheid en Voedselveiligheid)
- » drs. F.I. van der Maas (Begroting, Economische Zaken, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Cultuur)

De SGP heeft zich in het Europees Parlement (EP) aangesloten bij de politieke fractie Europa van Vrijheid en Democratie (EVD), een kleine en onafhankelijke fractie waar de SGP haar standpunten en beginselen in alle vrijheid kan en mag uitdragen.

Drs. B. Belder is als Europarlementariër lid van de commissie Buitenlandse Zaken en plaatsvervangend lid van de Begrotingscommissie en de subcommissie Mensenrechten. Daarnaast is hij voorzitter van de delegatie voor de betrekkingen met Israël en plaatsvervangend lid van de USA-delegatie.

» Israël

Als voorzitter van de Israëldelegatie van het EP en bestuurslid van de European Friends of Israel legde Belder in 2012 een drietal bezoeken af aan regering, parlement en wetenschappelijke instanties in de staat Israël. Tegelijkertijd vergaderde de Israëldelegatie maandelijks in Brussel waarbij de binnen- en buitenlandse situatie van de Joodse staat en zijn relaties met de Europese Unie de agenda bepaalden. In 2012 onderhield de eurofractie SGP nauwe contacten met zowel de Israëlische ambassade in Brussel als in Den Haag. Ook leverde zij bijdragen aan bijeenkomsten en publicaties over de relatie EU-Israël en in het bijzonder de veiligheidssituatie van de Joodse staat in de context van de zogenoemde Arabische Lente ofwel Arabellie, de revolutionaire ontwikkelingen in de Arabische wereld alsmede in het kader van het doorlopende nucleaire programma van de Islamitische Republiek Iran.

» Buitenlandse zaken

Op het terrein van buitenlandse zaken stond 2012 vrijwel geheel in het teken van het EU-China rapport wat Belder mocht schrijven voor het EP. In december is het rapport goedgekeurd door de commissie Buitenlandse Zaken. Het rapport bestrijkt vier kerngebieden, te weten de relatie tussen de EU en China, de interne situatie in de Volksrepubliek, de mensenrechtensituatie en de externe situatie van deze wereldspeler van formaat. In het kader van de mensenrechtenparagraaf heeft Belder, met instemming van het EP, veel aandacht besteed aan de situatie van huiskerken in het land. In het kader van het rapport is een drietal oriëntatiebezoeken afgelegd in het Verre Oosten, éénmaal in Taiwan (april) en tweemaal in China (juni en oktober).

Naast het rapport heeft de eurofractie met grote regelmaat aandacht besteed aan de godsdienstvrijheid, waar dan ook ter wereld. Zo heeft de eurofractie zich in 2012 ondermeer ingezet voor christenen in Pakistan, Kazachstan, Nigeria, Turkije, Syrië, Egypte, Cuba en Indonesië en voor de vrijlating van de Iraanse pastoor Nadarkhani en de Pakistaanse tiener Rimsha.

» Begroting en economie

Tijdens de jaarlijkse begrotingsprocedure heeft de eurofractie voorstellen ingediend, onder meer om te korten op de beleidsgebieden cultuur en media. Twee van onze begrotingsvoorstellen zijn aangenomen. De eerste zorgt ervoor dat godsdienstvrijheid een prioriteit wordt in de samenwerking met Aziatische ontwikkelingslanden, van groot belang voor christelijke minderheden, zoals de Chinese huiskerken. Het andere aangenomen voorstel leidt ertoe dat de EU antisemitisme actief gaat bestrijden in de Mediterrane regio, waar het antisemitisme sterk is toegenomen sinds de Arabische opstanden.

De schuldencrisis en bankencrisis blijft een belangrijk onderwerp. De eurofractie neemt stelling met in het oog het grote belang van financieel-economische stabiliteit die danig op de proef wordt gesteld. Zij wijst ook op werkelijke solidariteit in Europees verband. Dat impliceert dat de lidstaten zich aan de afspraken houden voor begrotingen en hervormingen. Tijdelijke financiële steun kan nodig zijn, maar het is cruciaal dat alle landen perspectief krijgen op economisch herstel en vermindering van de sociaal-economische malaise. Dat sluit aan bij het jaarthema oog voor elkaar.

» Internationale handel

Op het gebied van internationale handel heeft de eurofractie zich onder andere ingezet voor het sluiten van ACAA, een handelsprotocol tussen de EU en Israël. Dit protocol werd meer dan twee jaar tegengehouden door anti-Israëlische krachten in het EP. Afgelopen september werd het protocol in de plenaire vergadering goedgekeurd.

De eurofractie volgde nauwlettend de door de Europese Commissie gevoerde onderhandelingen voor bilaterale handelsakkoorden. Hierbij worden de belangen van de Nederlandse en Europese ondernemers steeds zorgvuldig gewogen.

» Industrie, onderzoek, energie en ontwikkelingssamenwerking

De eurofractie bleef zich afgelopen jaar sterk maken voor de Nederlandse scheepsbouw. Die heeft al jaren veel te lijden door oneerlijke concurrentie van Spaanse scheepswerven, welke gebruikmaken van een belastingvoordeel systeem van de Spaanse overheid. Helaas blijft de Spaanse overheid zoeken naar andere manieren om haar scheepswerven te bevoordelen.

In de Commissie voor Industrie, Onderzoek en Energie wordt het nieuwe kaderprogramma voor onderzoek, Horizon 2020, behandeld. Dit is een zevenjarig programma waarmee onderzoek wordt gefinancierd. Wij willen dat embryonaal stamcelonderzoek niet door dit programma wordt gefinancierd en hebben ons hier sterk voor gemaakt.

Op 27 april bracht de eurofractie een werkbezoek aan het project 'Kas als energiebron'. Het project is gericht op het halen van de energiedoelen van de glastuinbouw en stimuleert onderzoek, voorlichting en scholing. Zo worden nieuwe technieken en inzichten ontwikkeld en geïntroduceerd in de praktijk.

Op het gebied van ontwikkelingssamenwerking proberen wij steeds te voorkomen dat de Europese Unie haar zogenaamde 'vrijheden', zoals het recht op abortus, oplegt aan haar ontwikkelingspartners als voorwaarde voor een overeenkomst.

» Landbouw en visserij

In het achterliggende jaar is in het Europees Parlement verder gewerkt aan de hervorming van zowel het visserijbeleid als het landbouwbeleid. Deze beleidsterreinen liggen de SGP na aan het hart. De eurofractie SGP volgt de hervormingsprocessen op de voet en heeft zo ver dat in haar vermogen ligt gepoogd de voorstellen te beïnvloeden (indienen van amendementen, gesprekken met collegae, etc). Het contact met stakeholders is goed. De eurofractie werd regelmatig benaderd met specifieke problemen/kwesties waar onze kiezers tegen aan liepen. De verzoeken werden nauwkeurig behandeld en waar van toepassing aangekaart bij de Europese Commissie. Inzake de ongelijke behandeling van Nederlandse vissers onder Belgische vlag bij de toegang tot Europese visserijsubsidie, schaarde de Europese Commissie zich achter het standpunt van onze Europarlementariër dat door de Belgische wetgeving inzake rijksinwonerschap rechtsongelijkheid ontstond en heeft België verzocht deze wet aan te passen.

» Overige activiteiten

De eurofractie heeft bezoeken gebracht aan Bulgarije, Servië en Moldavië in het kader van de kindercrisis, economische ontwikkeling en godsdienstvrijheid voor protestantse minderheden.

Belder heeft in september bijgedragen aan een conferentie over internationalisering in het christelijk en reformatorisch onderwijs. Het accent lag op de mogelijkheden van Europese steun voor internationalisering en de ruimte voor de christelijke identiteit.

Eveneens in september heeft de startbijeenkomst van het Christelijk Platform Oost-Europa plaatsgevonden, waar de eurofractie een bijdrage heeft geleverd. Daaruit vloeit voort dat de fractie hulporganisaties van het platform uitnodigde voor een bijeenkomst om in gesprek te gaan met de Europese Commissie over mogelijkheden voor (financiële) steun van de EU.

Voor nadere informatie over de contactgegevens van de fractie, het werk van de fractie en de onderwerpen waarmee zij zich in het Europees Parlement bezig houdt, wordt verwezen naar de website: <http://eurofractie.sgp.nl>.

7. Start ledenwerfactie

www.sgp.nl

3 Activiteiten

3.1 Ledenwerving

Een van de onderwerpen die van de plaatselijke kiesverenigingen veel meer aandacht nodig heeft, is ledenwerving. Het is in een behoorlijk aantal gevallen duidelijk dat een aanzienlijke ledengroei tot de mogelijkheden moet behoren gelet op bijvoorbeeld de omvang van de kerkelijke achterban ter plaatse.

Hiervoor geldt dus in het bijzonder dat stilstand veelal letterlijk achteruitgang betekent. Lidmaatschap zorgt voor betrokkenheid en bovendien zijn leden van belang voor het vervullen van bestuursfuncties en volksvertegenwoordigende ambten. Gelet daarop is tijdens de partijdag in 2012 een ledenwerfactie gestart. Voor kiesverenigingen is een Handleiding ledenwerfcampagne 2012 ontwikkeld. Hiermee kunnen kiesverenigingen door een duidelijk stappenplan een succesvolle ledenwerfcampagne ontwikkelen en uitvoeren. Ter ondersteuning van de ledenwerfers is een nieuwe folder ontwikkeld. Ook is er een ledenwerfinstructie opgesteld.

Door middel van een nieuwjaarskaart, brieven, e-mails en de rubriek Ledenwerfcampagne in De Banier zijn kiesverenigingen het hele jaar opgeroepen leden te werven. De campagne is dus intensief begeleid. Het stemt uiteraard tot dankbaarheid dat het ledenaantal is gestegen van 28.048 op 1 januari 2012 tot 29.655 op 1 januari 2013. Toch is het resultaat van de actie, zeker gelet op de intensieve begeleiding, niet helemaal wat ervan verwacht is. Hoewel de campagnetijd voor de Tweede Kamerverkiezingen een uitgelezen moment was voor ledenwerving, lijkt die daarvoor door de plaatselijke kiesverenigingen niet of nauwelijks benut te zijn. Verder blijkt de groei vooral te danken te zijn aan een zestigtal kiesverenigingen die echt werk hebben gemaakt van de ledenwerfcampagne 2012. Het grootste gedeelte van de kiesverenigingen blijft qua ledenaantal nagenoeg gelijk of verliest leden. Jammer is het te moeten constateren dat meer dan de helft van de plaatselijke kiesverenigingen voor zover bekend geen actie heeft ondernomen.

3.2 Overleg provinciale propagandacoördinatoren

Door elke provinciale vereniging is (al dan niet uit het midden van het desbetreffende bestuur) een 'coördinator' benoemd met als taak jaarlijks contact te hebben met alle plaatselijke kiesverenigingen over het reilen en zeilen in die kiesvereniging ((telefonische) visitatie). Deze coördinator is desgevraagd ook behulpzaam bij het proces van vitalisering. Daarnaast moet hij ook verkeerde ontwikkelingen signaleren en zo nodig en mogelijk proactief de kiesverenigingen enthousiasmeren. Inmiddels lijkt het erop dat alle provinciale verenigingen wel op een of andere manier aan bovenbedoelde doelstelling gestalte aan het geven zijn. Een intensivering daarvan lijkt evenwel nodig te zijn. In 2011 zijn daarover afspraken gemaakt die er in het kort op neer komen dat het SGP-bureau samen met de provinciale verenigingen onderzoekt welke taken zij op zich kunnen nemen om de vitaliteit van alle SGP-kiesverenigingen te bewerkstelligen. In 2012 is hier een vervolg aan gegeven met de provinciale vereniging van Gelderland en overweegt ook die van Zuid-Holland een soortgelijk traject te gaan volgen. Meer hierover is te lezen in de paragraaf Vitalisering kiesverenigingen.

Bedoelde coördinatoren komen zo'n twee keer per jaar in overleg bijeen met medewerkers van de partij en onder leiding van de algemeen voorzitter.

3.3 De Banier

In het afgelopen jaar is *De Banier* 22 keer verschenen waarvan 4 keer in een oplage voor alle leden en donateurs van de partij.

In het verleden is meerdere malen onderzocht of het partijblad standaard naar alle leden zou kunnen worden toegezonden. Die wens is opnieuw geuit bij het opstellen van het beleidsplan 2009-2012 van de SGP. Op die manier kan het een goede bijdrage leveren aan het vergroten van de betrokkenheid van leden bij de partij. Nadat een nieuwe vormgeving is vastgesteld en de redactieformule van het blad tegen het licht is gehouden, is besloten om van *De Banier* een ledenmagazine te maken dat met uitzondering van de zomermaanden per 1 januari 2013 maandelijks zal gaan verschijnen. Het missen van abonnementsgelden zal gecompenseerd moeten worden door giften. Het Hoofdbestuur vindt dat voor 2013 een aanvaardbaar risico, maar zal eind 2013 de hele transformatie van *De Banier* tot ledenmagazine wel goed evalueren, ook in financieel opzicht. Onderzocht wordt nog of de opmaak in het vervolg in eigen beheer kan gaan plaatsvinden. In 2013 zullen de inmiddels doorgevoerde veranderingen in een beleidsdocument worden geborgd en zal een nieuwe redactie worden samengesteld. Helaas kan dit pas in 2013 gebeuren omdat het hele omzettingsproces onder tijdsdruk is komen te staan door de tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen terwijl zo'n omzetting bij een blad met abonnees wel moet gebeuren aan het begin van een nieuwe abonnementsperiode. Om geen jaar uitstel te riskeren, is deze wat onorthodoxe werkwijze gevolgd die evenwel geen schoonheidsprijs verdient.

3.4 Verkiezingen

Uiteraard vergden in 2012 de tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen alle aandacht. Op de achtergrond zijn echter ook de in 2014 te houden gemeenteraadsverkiezingen voorbereid.

3.4.1 Tweede Kamerverkiezingen

Nadat de onderhandelingen tussen VVD, CDA en PVV over aanvullende bezuinigingen eind april stuk liepen, bood premier Rutte het ontslag van zijn eerste kabinet aan de Koningin aan. Het gevolg waren tussentijdse verkiezingen op 12 september 2012. Het voorjaar en de zomer stonden voor het SGP-partijbureau dan ook bijna geheel in het teken van deze verkiezingen. Omdat de voorlaatste verkiezingen nog maar twee jaar eerder waren gehouden, is de kandidatenlijst ongewijzigd gebleven op een enkele wijziging na die nodig was om aan de reglementaire eisen te voldoen. Er is een zogenoemd speerpuntenprogramma geschreven en het verkiezingsprogramma uit 2010 is geactualiseerd. Verder is uiteraard een campagneplan opgesteld en uitgevoerd. Vernieuwende elementen daaruit waren de billboards langs rijkswegen, het intensiever gebruik van social media, een nieuwe website en de paginagrootte advertenties in meerdere landelijke dagbladen. Zowel door particulieren als door bedrijven is letterlijk en figuurlijk fors geïnvesteerd in de campagne.

De verkiezingen hebben een forse wissel getrokken op de medewerkers van het SGP-partijbureau, zeker nu de zomermaanden - de gebruikelijke vakantieweken - daarmee gemoeid waren.

De uitslag van de verkiezingen - een zetel winst - stemt tot grote dankbaarheid.

Aan plaatselijke kiesverenigingen is gevraagd aan te geven waarom de SGP in hun gemeente stemmenwinst heeft geboekt. De respons is nagenoeg nihil. In het licht van de evaluatie van de verkiezingen - die nog moet plaatsvinden - wordt onderzocht of een meer wetenschappelijk kwantitatief en kwalitatief onderzoek naar stemmenwinst en -verlies mogelijk is.

3.4.2 Gemeenteraadsverkiezingen

Om ervoor te zorgen dat de gemeentelijke kiesverenigingen in staat zijn om de voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen ter hand te nemen, is in 2012 een nieuw raamwerk voor een verkiezingsprogramma opgesteld, is het draaiboek en ook het handboek publiciteit geactualiseerd, zijn profielschetsen voor raadsleden en wethouders gemaakt en ook handreikingen voor evaluatiegesprekken met raadsleden en wethouders. De bedoeling is om deze documenten in het voorjaar van 2013 beschikbaar te hebben en te presenteren in regionale voorlichtingsbijeenkomsten.

Het opstellen van het raamwerk voor het verkiezingsprogramma heeft enige vertraging opgelopen omdat de voor gemeenten belangrijke en ingrijpende gevolgen van het nieuwe regeerakkoord dat op 29 oktober 2012 is gepresenteerd daarin verwerkt moeten worden. De werkgroep die het raamwerk opstelt, bestaat uit de volgende personen: drs. P.A. Zevenbergen (voorzitter), W. Goudriaan (secretaris), ing. H. Akkerman, mr. A. Boele, M.J. van Dijke, drs. W.J. van Duijn, drs. H.J. Hooglander, J.W. Keuken, dr. L.D. van Klinken, J.A. Nobel RA, ir. H.J.A. Ruissen, mr. V.A. Smit en ir. C. Stoffer.

3.5 Scholingsactiviteiten

In het voorjaar van 2012 is een 'kadercursusdag' georganiseerd. Het aantal deelnemers (circa 25) laat te wensen over. In verband met de tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen en de hiervoor bedoelde nogal magere belangstelling is de aanvankelijk voor september 2012 geplande kadercursusdag geannuleerd. Gewerkt wordt aan een actualisering en een flexibilisering van het scholingsprogramma naar tijd en plaats. Het nieuwe kantoorgebouw biedt mogelijkheden om bepaalde cursussen ook 's avonds aan te gaan bieden. Verder wordt vanuit het huidige scholingsaanbod een doorlopend programma ontwikkeld voor de periode 2013-2017. Dus de periode van één jaar voor de a.s. gemeenteraadsverkiezingen tot en met één jaar voor de daaropvolgende gemeenteraadsverkiezingen.

3.6 Vitalisering kiesverenigingen

De dienstverlening in het kader van de revitalisering van kiesverenigingen voorziet in een behoefte. Er is veel vraag naar de cursus *Vitalisering kiesvereniging*. In 2012 hebben tien besturen van plaatselijke kiesverenigingen hiervan gebruik gemaakt. Daarnaast vonden brainstormsessies plaats met diverse kiesverenigingen, workshops in ledenvergaderingen van kiesverenigingen en presentaties voor (besturen van) provinciale verenigingen.

Door middel van de rubriek *Plaatselijk actief* in *De Banier* zijn vele voorbeelden gegeven van kiesverenigingen met nieuwe initiatieven. Met het bestuur van de provinciale vereniging van Gelderland is onderzocht of zij een commissie voor kiesverenigingen kunnen opzetten, bestaande uit vrijwilligers, die de 43 kiesverenigingen in Gelderland gaan begeleiden bij de vitalisering. Dit initiatief is door de geringe respons van de kiesverenigingen nog niet van de grond gekomen, maar zal door de provinciale vereniging in aangepaste vorm worden doorgezet. De provinciale vereniging van Zuid-Holland overweegt een soortgelijk project te starten.

Er blijken onder kiesverenigingen veel vragen te leven over de structuur van plaatselijke en gemeentelijke kiesverenigingen. Steeds vaker wordt gevraagd om een gemeentelijke kiesvereniging op te mogen heffen door de onderliggende plaatselijke kiesverenigingen samen te voegen. In de Handleiding *Fuseren naar een vitale kiesvereniging* wordt deze vorm van schaalvergroting afgeraden omdat het zelden de oplossing blijkt te zijn voor het niet goed functioneren van kiesverenigingen. De optelsom van een aantal inactieve kiesverenigingen is simpelweg een grotere, maar nog steeds inactieve kiesvereniging als niet ook tegelijk enthousiast en daadkrachtig de vitaliteit wordt bevorderd. Alleen als een structuurverandering gepaard gaat met een cultuurverandering kan het goed uitpakken. In een reeks van vier artikelen in *De Banier* is hier aandacht aan besteed.

In het voorjaar van 2013 zal een Handleiding vitalisering kiesvereniging aan het losbladig handboek voor besturen van kiesverenigingen worden toegevoegd. Eind april 2012 is een aanvulling op het losbladig handboek verzonden bestaande uit de volgende documenten:

- » Gedragscode mediagebruik;
- » Modelstatuten Provinciale Verenigingen;
- » Handleiding ledenwerfcampagne 2012;
- » Handleiding fuseren naar een vitale kiesvereniging;
- » Evaluatiegesprekken raadsleden.

3.7 Burgemeesters, wethouders en statenleden

Om het contact tussen burgemeesters en Hoofdbestuur te bevorderen, heeft het Hoofdbestuur in september 2012 een bezoek gebracht aan burgemeester drs. S. Stoop van Dirksland. Na de ontvangst in het gemeentehuis van Dirksland is een bezoek gebracht aan een innovatief landbouwbedrijf. Tijdens dat bezoek kwam de (bestuurlijke) spanning tussen het 'ruimte willen geven aan' innovaties en het moeten 'beschermen van' publieke belangen zoals het niet industrieel mogen bouwen in een voor agrarische doeleinden bestemd gebied duidelijk over het voetlicht.

Voor wat betreft de benoeming en het ontslag van burgemeesters was 2012 voor de SGP opnieuw een bijzonder jaar. In 2011 werden benoemd de heren H.A. Lambooy (Putten) en J.J. Luteijn (Cromstrijen). In 2012 werd de heer mr.dr. P. Verhoeve benoemd tot burgemeester van Oudewater (Dirksland) op 31 december 2012 de laatste werkdag in hun gemeente. De heer Stoop is inmiddels benoemd tot wnd. burgemeester van Korendijk. De heer A. Noordergraaf moest op 4 september afscheid nemen van Soest omdat zijn herbenoeming door een meerderheid van de gemeenteraad niet werd gesteund.

Het wethoudersoverleg kwam twee keer bij elkaar, te weten in het voorjaar (Rijssen-Holten) en in het najaar (Veenendaal en Ede). Ook het zogenoemde Statenledenoverleg komt een of twee keer per jaar bijeen.

3.8 Jaartheme / Politiek partijbreed congres

In 2012 is voor het eerst gewerkt met een jaartheme. Het thema is 'Oog voor elkaar. Christelijke saamhorigheid in crisistijd'. De verschillende partijgeledingen hebben daaraan elk op hun manier aandacht besteed. Zo zijn er nogal wat artikelen over het jaartheme verschenen in De Banieren in Zicht. De Tweede Kamerfractie heeft verschillende werkbezoeken afgelegd die in het teken van het jaartheme stonden. Op 30 november 2012 is een partijbreed congres georganiseerd. Het wetenschappelijk instituut heeft een congresbundel samengesteld.

Het werken met een jaartheme heeft gewinning nodig, zo is uit een interne evaluatie gebleken. De coördinatie is versterkt door een soort 'projectleider' aan te wijzen in de persoon van drs. J.W. van Berkum. Verder is het jaartheme van 2012 verlengd tot en met 2013 omdat in de loop van 2012 de aandacht al snel verlegd moest worden naar de tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen. Een belangrijke doelstelling voor 2013 is het jaartheme nadrukkelijker te laten gaan leven op lokaal niveau (plaatselijke kiesverenigingen en gemeenteraadsfracties), zeker in het licht van de decentralisaties van de jeugdzorg, de WMO en de invoering van de Participatiewet (was: werken naar vermogen).

Voor de decentralisatie van de jeugdzorg is de werkgroep Jeugdzorg in het leven geroepen die in 2012 de vinger aan de pols heeft gehouden bij de ontwikkelingen. Gezien de verkiezingen, de kabinetsformatie en het nieuwe regeerakkoord zijn er 2013 weer nieuwe ontwikkelingen te verwachten.

Overwogen wordt om de laatste vrijdag van de maand november als 'standaard datum' te gaan gebruiken voor een politiek partijbreed congres. De ervaring in 2012 leerde dat voor het aanvankelijk in juni georganiseerde congres nauwelijks belangstelling was terwijl voor het in november gehouden congres wél belangstelling bestond. Het jaarlijks organiseren van een congres op een voorspelbaar moment - zoals de partijdag jaarlijks eind maart wordt gehouden - bevordert de bekendheid waardoor er ook agendatechnisch meer rekening mee kan worden gehouden.

3.9 Website

De website is in verband met de tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen versneld vernieuwd. De transformatie van verkiezingswebsite naar definitieve website (geïntegreerd met die van het wetenschappelijk instituut) vindt plaats in het eerste kwartaal van 2013. Dan moet volgens planning ook de op de nieuwe website gebaseerde template voor kiesverenigingen beschikbaar zijn. Dat is ongeveer een jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2014. De belangrijkste doelstelling van de template is het bevorderen van eenheid en herkenning in huisstijl, het verzekeren van continuïteit en veiligheid en dat uiteraard tegen zo laag mogelijke kosten.

In 2012 zijn vier digitale nieuwsbrieven verzonden aan plaatselijke kiesverenigingen en twee aan leden van de partij en andere belangstellenden die zich daarvoor hebben aangemeld. Verder is in de campagneperiode voorafgaand aan de Tweede Kamerverkiezingen viermaal een verkiezingsnieuwsbrief verstuurd.

3.10 Beurzen

Ook in 2012 was de SGP met een stand present op de 50-Plusbeurs die daags voor de Tweede Kamerverkiezingen op 12 september 2012 begon. In verband met de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen is bij wijze van uitzondering deelgenomen aan de beurs 'Naar Buiten'. Verder is de SGP present geweest op de beurs in Hardenberg. Aan die in Gorinchem (krap een maand na de Tweede Kamerverkiezingen) is niet deel genomen. Ook was de SGP present bij de Nederland Zingtdag in de Jaarbeurs te Utrecht.

4 Wetenschappelijk Instituut

4.1 Inleiding

De Guido de Brès-Stichting, het Wetenschappelijk Instituut voor de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP), is de 'denktank' ten behoeve van de SGP. Het instituut onderzoekt zelfstandig politieke en maatschappelijke vraagstukken ten dienste van de SGP om zo kennis en inzicht te verwerven met het oog op een voortdurende ontwikkeling van de staatkundig-gereformeerde visie op alle relevante beleidsterreinen. De resultaten van het onderzoek communiceert het instituut met politici, partijleden, SGP-stemmers en extern publiek. De Guido de Brès-Stichting is opgericht op 21 maart 1974.

In dit jaarverslag wordt teruggeblikt op de werkzaamheden die in 2012 door het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP zijn verricht. Hiermee willen bestuur en directeur verantwoording afleggen over de activiteiten van het instituut aan de donateurs van de Stichting, aan de leden en het hoofdbestuur van de SGP.

4.2 Bestuur en personeel

In het verslagjaar telde het bestuur van de Guido de Brès-Stichting negen leden. Eind 2012 waren de bestuursleden J.S. van den Brink en C.G. van der Staaij aftredend. De heer Van den Brink is met ingang van 1 januari 2013 herbenoemd voor een periode van vier jaren. De heer C.G. van der Staaij treedt per 31 december 2012 af. In zijn plaats is dr. R. Bisschop, Tweede Kamerlid voor de SGP, benoemd. De samenstelling van het bestuur luidde per 31 december 2012 als volgt (tussen haakjes staat evt. de bestuursfunctie):

- » Dr. W. Fieret, Woudenberg, (voorzitter), 62 jaar, lector identiteitsvraagstukken aan het Hoornbeekcollege voor MBO te Amersfoort;
- » Dr. ir. J.S. van den Brink, Meteren, (secretaris), 44 jaar, Principal Scientist bij Philips Healthcare te Best en raadslid van de gemeente Geldermalsen;
- » Drs. P.C. den Uil, Oud-Alblas, (penningmeester), 58 jaar, zelfstandig adviseur en musicus;
- » Mr. A. Klaassen, Barneveld (algemeen adjunct), 34 jaar, specialist in arbeidsrecht bij Bouwman en Van Dommelen Advocaten te Veenendaal;
- » Prof. dr. H. van den Belt, Woudenberg, 41 jaar, hervormd predikant, bijzonder hoogleraar gereformeerde Godgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit Groningen, lid van het hoofdbestuur van de SGP;
- » Dr. A. Goudriaan, Ridderkerk, 43 jaar, universitair docent patristiek en vroegmoderne theologieggeschiedenis aan de faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit Amsterdam;
- » Mr. C.G. van der Staaij, Benthuizen, 44 jaar, voorzitter van de SGP-fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal;
- » Mevr. dr. M. Verduijn, Alphen aan den Rijn, 33 jaar, beleidsadviseur voor het Consortium Kwaliteit van Zorg van de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra.
- » Prof. dr. ir. W. de Vries, Veenendaal, 53 jaar, onderzoeker globale milieuvraagstukken en buitengewoon hoogleraar milieusysteemanalyse aan Wageningen Universiteit en Research Centrum.

Het bestuur vergaderde in 2012 vijf keer: op 8 februari, 12 april, 18 juni, 27 september en 23 november. Verder is op 31 mei de jaarlijkse contactdag van bestuur en personeel gehouden.

Op 3 februari hield bestuursvoorzitter dr. W. Fieret zijn lectorale rede *Gepaste vorming* in verband met zijn lectoraat *Werken aan de opdracht* aan het Hoornbeek College.

Per 1 januari 2012 had het Wetenschappelijk Instituut een volledige bezetting. De functie van directeur (1,0 fte) wordt vervuld door drs. J.A. Schippers. Verder is drs. J.W. van Berkum LLB als wetenschappelijk medewerker (1,0 fte) verbonden aan het Wetenschappelijk Instituut.

De advertentiewerving voor het studieblad *Zicht* werd in 2012 verzorgd door mw. G. de Jong-van Zwieten op basis van een afroepcontract. Zij heeft haar werkzaamheden per 31 december 2012 beëindigd. In haar opvolging is nog niet voorzien. Donateurwerver dhr. A. Westerhout is als vrijwilliger actief om het aantal donateurs van de Stichting te vergroten. In de maanden juli en augustus is Lambert Pasterkamp als vakantiekracht werkzaam geweest voor de Stichting. Verder hebben Wilke van der Spek en Frank de Korne werkzaamheden verricht als stagiair en onderzoek gedaan naar de Economische en Monetaire Unie respectievelijk het lokaal ouderenbeleid. Voor administratieve ondersteuning van het Wetenschappelijk Instituut is in 2012 gebruik gemaakt van de diensten van personeel dat in dienst is van de partij, met name mevrouw C.W. Pors-de Visser voor de secretariële ondersteuning, donateurs- en abonnementenadministratie alsook mevrouw M. Westerhout voor de financiële administratie.

4.3 Publicaties

In het verslagjaar is gewerkt aan de volgende projecten die hebben geleid of nog zullen leiden tot een publicatie.

» *Commentaar nr. 43 – Houden van dieren*

Ir. J. Maljaars e.a., Houden van dieren. Samen werken aan een verantwoorde veehouderij, Gouda 2012, 123 pag., ISBN 978-90-78323-17-4.

In juni 2012 publiceerde het WI een studie over dierenwelzijn. 'Houden van dieren. Op weg naar een verantwoorde veehouderij' biedt een actuele, op de Bijbel gebaseerde visie op een verantwoord veehouderijbeleid. Hiermee beogen we niet alleen politici en beleidsmakers van dienst te zijn, maar ook veehouders, veehandelaren, kleine middenstanders, supermarkteigenaren en niet te vergeten: de consument. Het gaat erom dat ieder mens zijn verantwoordelijkheid verstaat voor een goede verzorging en behandeling van dieren en daarnaar handelt. Het spreekt vanzelf dat deze opdracht voor de een meer betekent dan voor de ander. Dit commentaar benadrukt dat een goede samenwerking van alle betrokkenen nodig is om vorm te geven aan een verantwoorde veehouderij. De inzichten, bijbelse richtlijnen en aanbevelingen in deze publicatie vormen daarvoor een zinvolle handreiking.

Drs. J.W. van Berkum en ir. J. Maljaars vormden de redactie van het commentaar. In de klankbordgroep hadden de volgende personen zitting: drs. M. Bossers, J.T.P. van Dam, ing. B. Engberts, drs. H.J. Hooglander, drs. H.F. Massink, I. Vermeij en C. Vroegindewei.

» *Nota nr. 40 – Toekomst voor Israël*

Drs. J.W. van Berkum e.a., Toekomst voor Israël. Zicht op het conflict tussen Palestijnen en Joden, Gouda 2012, 124 pag., ISBN 978-90-78323-18-1.

In toenemende mate komt de staat Israël in een internationaal geïsoleerde positie, terwijl er alle redenen zijn om deze democratische rechtsstaat in het Midden-Oosten een steun in de rug te geven. De manier waarop de Palestijnse Autoriteit functioneert, belemmert het vredesproces in ernstige mate. Andersom ontmoet Israëlisch optreden vaak veel kritiek, omdat dit bruusk en onrechtmatig zou zijn. Meldingen van antisemitisme in Nederland nemen in aantal toe. Steeds meer mensen tonen eenzijdige sympathie voor de Palestijnse zaak. Verder baart de zgn. 'Arabische lente' zorgen voor de toekomst. In deze nota komen niet alleen politieke overwegingen aan bod, maar ook historische, economische en juridische kanten van dit langslpende conflict. De conclusie is dat voordat er een Palestijnse staat komt, de Palestijnse leiders eerst moeten bewijzen dat ze serieus vrede met Israël willen. Nu spreken ze in de Engelse taal over vrede, maar in het Arabisch

over verzet. Vredesbesprekingen hebben dan geen enkele zin. De SGP verzet zich tegen het eenzijdig uitroepen van een Palestijnse staat. Rechtstreekse onderhandelingen met Israël zijn de enige weg om te komen tot een duurzame oplossing van het Israëlisch-Palestijnse conflict.

De uitgave vond plaats in samenwerking met de SGP-jongeren. Drs. J.W. van Berkum heeft de nota samengesteld en de eindredactie gevoerd. Vanuit de SGP-jongeren zijn bijdragen geleverd door H.J. Nijsink MA, G.J. van Panhuis MA en J.M. ten Hove MA.

» *SGP-congresbundel – Oog voor elkaar*

L. Pasterkamp en J.A. Schippers (red.), Oog voor elkaar. Christelijke saamhorigheid in crisistijd, Gouda 2012, 80 pag., ISBN 978-90-78323-19-8.

De verschillende bijdragen in deze bundel vormen een gevarieerd boekje dat diverse kanten van het jaarthema 'Oog voor elkaar' belicht. Hoe zullen overheid en burgers invulling geven aan hun verantwoordelijkheid voor kwetsbare mensen? Bij het antwoord op deze vraag speelt niet alleen de economische crisis parten. Het is vooral de geestelijke crisis van onze tijd die de saamhorigheid belemmert. Juist in een tijd van individualisering is het goed om te bedenken dat we onze naaste niet zelf voor het uitkiezen hebben. Want dan beperken we solidariteit tot partijgenoten, vrienden en mensen die in staat zijn iets terug te doen. Dan ruilen we 'oog voor elkaar' in voor 'kijk nou eens naar mij'. De auteurs in deze bundel bepleiten een Bijbelse invulling van solidariteit, waarin onze verantwoordelijkheid tegenover God en medemensen centraal staat.

Deze publicatie is samengesteld en geredigeerd door L. Pasterkamp en drs. J.A. Schippers, met bijdragen van drs. J.W. van Berkum, prof. dr. E. Dijkgraaf, F. de Korne, G.A.R. Kraaijeveld, drs. F.I. van der Maas, G.J. van Panhuis, P. Schalk, ds. J.J. Tigchelaar en J. van Tongeren.

» *Nota Energie*

De werkgroep Energie heeft in de eerste helft van 2012 verder gewerkt aan een nota over energiebeleid. De eindigheid van voorraden fossiele brandstof en de mondiale energieschaarste roepen het vraagstuk op van de (rechtvaardige) verdeling van de energie. In deze nota zal verder aandacht worden gegeven aan de voorzieningszekerheid die onder druk staat als gevolg van de doorgevoerde 'liberalisering' van de energiesector en bijvoorbeeld de opstelling van Rusland als energieleverancier. In de nota zal ook ingegaan worden op de aanpak van het mondiale klimaatprobleem en het vraagstuk van de energieveiligheid. Wegens de tussentijdse verkiezingen voor de Tweede Kamer is het afrondende werk aan deze publicatie doorgeschoven naar het eerste halfjaar van 2013.

De samenstelling van de werkgroep energie luidt als volgt: T. Brand, ing. M.M. Hofman, ir. J. Janssen, ing. E.C. Klop, ir. A. van Maldegem, dr.ir. J. Morren, drs. J.A. Schippers (secretaris), D. van 't Slot, prof. dr. ir. W. de Vries (voorzitter) en J. Zuidweg. Als adviseurs treden op: C. van Belzen, T. Biemond, dr. M. de Haas, J. van Herk, A.J. Kersten, J.J. Luteijn, drs. W.T. van Luik, ir. J. Maljaars, M. Sinke, ir. A. van Voorden en mr. J.W. Weijers.

» *Theocratiestudie*

Op verzoek van het hoofdbestuur van de SGP is een raamwerk gemaakt voor een studie over de wijze waarop bijbelse, theocratische uitgangspunten voor de staatkundig gereformeerde politiek een praktische vertaling en betekenis krijgen binnen de kaders van de democratische rechtsstaat. De studie is opgebouwd uit drie onderdelen: een bijbels-theologisch, een staatsrechtelijk en een historisch deel. In een afsluitend deel zullen aanbevelingen voor de partij worden geformuleerd. In 2012 is het staatsrechtelijke deel van de studie in concept gereed gekomen. De uitleidende beschouwing voor het historische deel dient nog te worden geschreven. In november 2012 zijn conceptteksten besproken over het bijbels-theologische deel. Deze worden in het voorjaar van 2013 gereviseerd. Publicatie van deze studie is gepland in 2013. De totstandkoming van deze studie wordt vanuit het Wetenschappelijk Instituut gecoördineerd door drs. J.A. Schippers.

» **Tolerantie en gewetensvrijheid**

Het WI-SGP heeft in 2011 een studiebeurs aan twee wetenschappers toegekend voor een onderzoek naar de vraagstukken van tolerantie en gewetensvrijheid. Het onderzoek wordt uitgevoerd door dr. M.J. Kater (Theologische Universiteit Apeldoorn) en mw. dr. A.A. Klurveld-Reijerse (Universiteit Maastricht). Het plan is dat over vier jaar twee grondige studies ter tafel liggen die op een conferentie worden gepresenteerd en besproken. Waarom deze onderzoeken? Ten eerste is er een ontwikkeling richting publieke dominantie van een seculier-liberaal ideaal. Het belang van de christelijke wortels van onze samenleving en rechtsstaat wordt ontkend en christelijke opvattingen worden buiten de orde geacht of afgewezen. In de tweede plaats lijkt een deel van de achterban van de SGP zich niet voor te bereiden op de gevolgen die voortvloeien uit het feit dat christenen in Nederland een steeds kleinere minderheid vormen. Hoe reformatorische christenen denken en wat hun identiteit bepaalt, wordt in de bredere samenleving steeds minder begrepen. Tegelijk worden christenen in toenemende mate afhankelijk van de tolerantie van anderen jegens hen.

4.4 **Zicht**

Zicht is het kwartaaltijdschrift van het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP. De oplage van het blad ligt rond de 1.200 exemplaren per editie. De opmaak en het drukwerk van *Zicht* worden verzorgd door Grafisch centrum De Toren BV te Nijkerk.

De redactie vergaderde vier maal, te weten op 21 maart, 13 juni, 19 september en 28 november. Per 31 december 2012 is de (kern)redactie van *Zicht* als volgt samengesteld:

- » dr. K. van der Zwaag te Barneveld, voorzitter
- » drs. J.A. Schippers te Rotterdam, secretaris/eindredacteur
- » J.M. ten Hove MA te Rijssen
- » dr. ir. H. Kievit te Barneveld
- » ir. J. Maljaars te Woerden
- » drs. J.D. Veldman te Dordrecht
- » drs. P.J. Verheij RA te Alblasterdam

De (kern)redactie wordt ondersteund door een redactieberaad, dat als volgt is samengesteld: B. van den Belt MA te Kampen, ing. J.J. van Burg MSc te Axel, drs. J.W. van Berkum te Gouda, mw. E. van Doorn MA te Rotterdam, drs. A.I. Hoozeveld te Spijkenisse, H.J. Nijsink MA te Utrecht, prof. dr. J.J. Polder te Woudenberg en dhr. W.J. Pijl te Den Haag.

In 2012 verschenen vier edities:

- » nr. 1: Individualisering en solidariteit
- » nr. 2: Grenzen aan de zorg
- » nr. 3: Verzuilen of verzilten
- » nr. 4: Het web rond voedsel

4.5 **Guido-conferenties**

In het verslagjaar zijn de volgende zeven conferenties (mede) georganiseerd door het Wetenschappelijk Instituut.

» **Congres 'Rechtvaardige belastingen' (11 januari 2012 te Gouda)**

Tijdens deze bijeenkomst is de in 2011 verschenen studie van het WI-SGP 'Overbelaste gezinnen. Pleidooi voor een rechtvaardiger inkomstenbelasting' gepresenteerd en aangeboden aan Tweede Kamerlid prof. dr. Elbert Dijkgraaf. Op deze avond ging hij in discussie met prof. dr. Raymond Gradus, directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. Tevens was er een forumdiscussie o.l.v. drs. Johan van Berkum.

» **Congres 'Oog voor Israël. Boeiend of vermoeiend?' (10 mei 2012 te Rotterdam)**

Deze debatbijeenkomst is georganiseerd in samenwerking met de SGP-Jongeren. Tijdens deze conferentie is de WI-nota 'Toekomst voor Israël. Zicht op het conflict tussen Palestijnen en Joden' gepresenteerd. Directeur J.A. Schippers overhandigde de nota aan de ambassadeur van Israël en SGP-fractievoorzitter C.G. van der Staaij. Sprekers waren: dhr. Ch. Divon (ambassadeur), dhr. R. Naftaniël (directeur van CIDI) en drs. B. Belder (lid Europees Parlement). Verder was er een forumdiscussie waarin jongeren van DWARS (GroenLinks), Isreality, CIJO en de SGP met elkaar in debat gingen onder leiding van dr. ir. H. Kievit.

» **Congres 'Houden van dieren' (6 juni 2012 te Dordrecht)**

Tijdens deze conferentie is de WI-studie 'Houden van dieren. Samen werken aan een verantwoorde veehouderij' aangeboden aan staatssecretaris H. Bleker. Vervolgens gaven de staatssecretaris, mevr. ir. M. de Jong (Dierenbescherming), dhr. H. Huijbers (LTO-Nederland) en prof. dr. E. Dijkgraaf (Tweede Kamerlid SGP) een reactie op de nota. Daarna was er een forumdiscussie o.l.v. drs. J.A. Schippers. Het congres werd gehouden in de Ark van Noachte Dordrecht. Voorafgaand aan de conferentie was er een rondleiding door de Ark.

» **Conferentie 'Steun voor Israël' (30 augustus 2012 te Katwijk)**

In verband met de Tweede Kamerverkiezingen op 12 september 2012 organiseerde het WI een verkiezingsbijeenkomst om steun aan Israël te betuigen en met elkaar na te denken waarom dat juist nu nodig is. Sprekers waren oud-hoofdkrijgsmachtrabbin J. Boosman, ds. A.J. Kunz (Hervormd predikant te Katwijk aan Zee), mr C.G. van der Staaij (SGP-fractievoorzitter in de Tweede Kamer) en drs. B. Belder (lid Europees Parlement). Daarna was er een forumdiscussie o.l.v. drs. J.A. Schippers.

» **International Conference 'Presence of Christians in the public sphere' (2 november 2012 te Amersfoort)**

In samenwerking met de Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa van de SGP is een internationale conferentie belegd over de aanwezigheid van christenen in de publieke ruimte. Sprekers waren prof. dr. H. van den Belt (Universiteit Groningen), Vladimir Plamadela (Operation Mobilization Moldova and Christian Democratic People's Party) en drs. Joh. de Jong (European Christian Political Foundation). Daarna waren er drie workshops: 1. Christenen in de politiek. Een visie voor de 21e eeuw door ir. L. van der Waal (oud-lid Europees Parlement); 2. Christelijk gezinsbeleid door drs. J.A. Schippers (directeur WI-SGP); en 3. Gezondheidszorgbeleid in de 21e eeuw door G.A.R. Kraaijeveld (project manager Vital Health software). De deelnemers hebben 's avonds de debatavond van de SGP-jongeren over de Amerikaanse verkiezingen bijgewoond.

» **Interne bezinningsbijeenkomst over theocratie (23 november 2012 te Doorn)**

Het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP organiseerde een besloten bezinningsbijeenkomst in het kader van een studie over bijbels-theologische aspecten van theocratie.

» **Partijcongres 'Oog voor elkaar' (30 november 2012 te Amersfoort)**

Op 30 november jl. organiseerde het WI het SGP-partijcongres 'Oog voor elkaar. Christelijke saamhorigheid in crisistijd'. Riekelt Pasterkamp interviewde SGP-Kamerlid C.G. van der Staaij en wethouder P.J. Verheij. Ook was er een levendig debat met drie Kamerleden: P. Ulenbelt (SP), S.C.C.M. Potters (VVD) en E. Dijkgraaf (SGP). De congresdeelnemers hadden keus uit acht workshops: 1. Betrokkenheid christenen bij lokale hulpverlening; 2. Jeugdzorg vanuit lokaal perspectief; 3. Lokaal ouderenbeleid; 4. Gevolgen crisis voor gemeentebegroting; 5. Christelijke visie op opvang van vluchtelingen; 6. Armoedebestrijding: taak overheid, particulieren en kerken; 7. Werk en inkomen; 8. Ontwikkelingssamenwerking: intenties en effecten. Alle workshops waren volgeboekt. Het merendeel van de deelnemers vond de opzet van het congres zeer geslaagd. Het voornemen is om jaarlijks in de maand november een dergelijk partijcongres te beleggen.

4.6 Communicatie

Het Wetenschappelijk Instituut streeft ernaar om zo breed mogelijk bekendheid te geven aan zijn activiteiten. Ter gelegenheid van een conferentie, de verschijning van een publicatie of een editie van het blad *Zicht* zijn persberichten verzonden. Via bijdragen in alle 22 edities van het partijblad *De Banier* is de SGP-achterban op de hoogte gehouden. Daarnaast is in 2012 vier keer een digitale nieuwsbrief verzonden. Via de website www.wi.sgp.nl kunnen personen zich aanmelden voor toezending van de digitale nieuwsbrief. De meeste publicaties van het Wetenschappelijk Instituut, waaronder alle vorige jaargangen van *Zicht*, zijn via het digitale documentatiebeheersysteem van Digibron toegankelijk (www.digibron.nl).

» **Opiniebijdragen, lezingen en debatten**

De directeur en de wetenschappelijk medewerker publiceerden dertien opinieartikelen c.q. interviews. Verder zijn tien lezingen of debatbijdragen verzorgd, vooral voor kiesverenigingen van de SGP en voor studentenverenigingen. Door het versturen van uitnodigingen aan journalisten en redacties is aandacht gevraagd voor de verschenen publicaties en geplande Guido-conferenties.

» **Externe contacten, netwerken en advisering**

Namens het Wetenschappelijk Instituut onderhielden de directeur en de wetenschappelijk medewerker contacten met diverse organisaties, waaronder de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, het Sociaal en Cultureel Planbureau, de Raad voor Volksgezondheid en Zorg, het ministerie van Veiligheid en Justitie alsook de wetenschappelijke instituten van andere politieke partijen.

In 2012 participeerde de Guido de Brès-Stichting in zeven netwerkorganisaties:

- » European Christian Political Foundation;
- » Noach Alliantie;
- » Duurzaamheidsoverleg Politieke Partijen;
- » Platform Waarden en Normen;
- » Platform Zorg voor leven;
- » Stichting Refo-500;
- » Website Protestant.nl.

Voor raadsleden en statenleden van de SGP fungeert het Wetenschappelijk Instituut als adviseur bij specifieke, principiële of beleidsmatige vraagstukken. Het instituut is betrokken bij de commissie Jeugdzorg van de SGP. De directeur participeert in het Management Team van het SGP-bureau en in de strategiecommissie van de SGP. Bijzondere aandacht vroeg de inrichting van het nieuwe kantoorpand en de voorbereiding van de verhuizing naar Rotterdam. Daarnaast vonden afstemmingsvergaderingen plaats met besturen en personeel van de andere geledingen binnen de SGP, waaronder de fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

» **Verkiezingen**

In het voorjaar kwam onverwacht het kabinet Rutte-I ten val en werden tussentijdse verkiezingen voor de leden van de Tweede Kamer uitgeschreven. In de aanloop naar deze verkiezingen heeft het WI-SGP zijn steentje bijgedragen door mee te werken aan het verkorte speerpuntenprogramma en te adviseren over de financiële paragraaf in het verkiezingsprogramma. Verder is meegewerkt aan advertenties en andere communicatieuitingen. Ook is tijd gestoken in de beantwoording van reacties en vragen uit het publiek naar aanleiding van de RTL-uitzending van het interview waarin lijsttrekker C.G. van der Staaij werd gevraagd naar het SGP-standpunt inzake abortus provocatus. Ook organiseerde het instituut een verkiezingsavond over het thema 'Steun voor Israël'.

» **Donateurs en abonnees**

Het aantal donateurs van de Guido de Brès-Stichting is in 2012 met 25 personen toegenomen tot 314 (plus 9%). In het voorjaar van 2012 verwelkomde het WI-SGP wethouder C. de Jong uit Waddinxveen als 300ste donateur. Directeur J.A. Schippers verraste hem met een fraaie bos bloemen en een kloek boek met de partijredes van Van der Vlies.

Het aantal losse abonnementen op het kwartaalblad *Zicht* vertoont een fraaie stijging van 71 (plus 20%) ten opzichte van het vorig jaar. Dit is vooral te danken aan de presentatie van het themanummer over 'Individualisering en solidariteit' tijdens de partijdag op zaterdag 24 maart in Hoevelaken.

Ook in 2012 is onze donateur- en abonneewerf actief geweest om een stijging van het aantal donateurs en abonnees te realiseren. Gelet op het feit dat de SGP circa 29.000 leden telt, is een ruim potentieel beschikbaar voor ondersteuners van de Guido de Brès-Stichting. Uiteraard zijn ook personen die geen lid zijn van de SGP van harte welkom als donateur van de Stichting.

4.7 Uitleiding

Het jaar 2012 was opnieuw een veelbewogen jaar met een kabinetscrisis en tussentijdse verkiezingen. Waar de extra zetel voor de SGP in de Tweede Kamer ons dankbaar stemt, is gelijk duidelijk geworden dat belijden met lijden gepaard zal gaan, zeker in de tijd die voorligt. Het niet-ontvankelijk verklaren van onze partij bij het EHRM duidt erop dat argumenten er niet (meer) toe doen als het revolutionair gelijkheidsdrijven een pseudoreligie wordt. Ook de bejubeling van het ideologische programma van de blauw-rode coalitie laat weinig ruimte voor optimisme. In een tijd waarin met alle christelijke waarden afgerekend dreigt te gaan worden, zal het meer en meer aankomen op eenheid van spreken en handelen. Ons leven zal eenvoudig christelijk moeten zijn, ons spreken onomwonden, bepaald door Woord en gebed. We zullen onze keuzes moeten beargumenteren en waar mogelijk zoeken naar coalities en bondgenoten die overheidswang ook levensgevaarlijk achten. Het Wetenschappelijk Instituut wil daarin bijdragen door relevante thema's te doordenken.

De Guido de Brès-Stichting maakt de resultaten van bezinning beschikbaar voor gebruik binnen de partij en haar achterban. Mogelijk belangrijker in deze tijd is openheid naar en debat met andersdenkenden. In die weg mocht, onder inwachting van Gods zegen, onze inzet bijdragen in het tot meerdere erkenning brengen van Gods Woord onder ons volk. Het bestuur hoopt dat de studies en conferenties van het Wetenschappelijk Instituut daaraan een bijdrage leveren. Dit werk wordt middellijk mogelijk gemaakt door de subsidie van de Nederlandse overheid, een bijdrage van het hoofdbestuur van de SGP, giften van leden van de SGP en Zichtabonnees alsook giften en donaties van de donateurs van de Guido de Brès-Stichting. Deze steun stelt het bestuur van de Stichting zeer op prijs.

Ons gebed is dat God de Heere de werkzaamheden van onze Stichting met Zijn zegen wil bekronen.

Het bovenstaande jaarverslag is een beknopte versie. Het volledige jaarverslag van het Wetenschappelijk Instituut is op te vragen via het secretariaat, telefoon (010) 7200 785 of wi@sgp.nl.

5 SGP-Jongeren

5.1 Inleiding

In dit jaarverslag wordt een terugblik gepresenteerd van SGP-jongeren op het jaar 2012. Elk bestuurslid heeft een bijdrage geleverd, daarnaast hebben wegens wijzigingen in de bestuursstructuur diverse vrijwilligers een terugblik voor hun commissie geschreven.

5.2 Bestuur

Op de jaarvergadering die gehouden werd op vrijdag 30 maart 2012 in Amersfoort werden tot nieuwe bestuursleden gekozen: Corry-Anne Everse (secretaris), Maarten Molenaar (voorzitter KLIK) en Harm Jan Polinder (voorzitter Binnenland). De aftredende bestuursleden Wouter van den Berg (voorzitter Politiek), Korstiaan van Vliet (voorzitter Communicatie) en Martin de Jong (voorzitter Onderwijs) werden allen herkozen. We namen afscheid van de bestuursleden Sander Kok (secretaris), Gertjan van Wijngaarden (voorzitter KLIK), Bas van Hell (voorzitter Binnenland), Anthony van der Wulp (voorzitter Internationaal) en Peter Kranendonk (voorzitter SEZ). In de loop van 2012 hebben de bestuursleden Gerrienne Verheij (penningmeester) en Arjan van de Waardt (voorzitter DOL) tussentijds afscheid genomen. De taken van Gerrienne zijn overgenomen door Gertjan van den Berg. Tot voorzitter van de commissie DOL is Jan Willem Bijnagte benoemd, tot voorzitter van commissie Internationaal is Wilco Kodde benoemd en tot voorzitter van commissie SEZ is Maarten den Dekker benoemd. Wegens wijzigingen in de bestuursstructuur is aan het commissievoorzitterschap geen automatisch bestuurslidmaatschap meer verbonden.

5.3 Voorzitter

Het jaar 2012 was een intensief jaar voor SGP-jongeren. Een grote SGP-jongeren dag, een jongerencampagne ten behoeve van een derde zetel in de Tweede Kamer, het christelijk sociaal jongerencongres, een avond over de Amerikaanse verkiezingen en daarnaast allerlei interne veranderingen zoals een wijziging in de bestuursstructuur en veel personele wijzigingen in het bestuur, zorgden voor veel dynamiek en verandering in de organisatie.

De bijzondere positie die de SGP landelijk vervulde ten aanzien van het kabinet Rutte-1 leidde ook tot extra aandacht voor SGP-jongeren. Dit resulteerde in veel vragen van media en verzoeken tot deelname aan debatten in de breedte van de samenleving.

De voorzitter heeft lezingen verzorgd bij de kiesverenigingen en SGP-jongeren in: Hilversum, Ede, Soest, Gouda (2x), Schouwen Duiveland en de studentenkring Rotterdam van de Gereformeerde Gemeenten over diverse onderwerpen. Daarnaast heeft de voorzitter diverse debatten geleid, onder andere bij de SGP in Zuidplas en Staphorst. en debattrainingen gegeven in Barneveld en Staphorst.

Maandelijks heeft hij deelgenomen aan de radiatorubriek 'appeltje schillen met' op radio 1 waarbij in een klein kwartier een politiek onderwerp met een opponent werd uitgediscussieerd. Daarnaast waren er diverse radio interviews van diverse programma's over actuele politieke standpunten en interviews over het werk van SGP-jongeren. De voorzitter heeft in 2012 een aantal opinieartikelen geschreven voor het *Reformatorisch Dagblad* en het *Nederlands Dagblad*. SGP-jongeren participeerde in 2012 in twee projecten die de grens tussen politieke jongerenorganisaties overstijgt: het christelijk sociaal jongerencongres en *Pensioen Op Stand*. Tenslotte heeft de voorzitter deelgenomen aan allerlei debatten over tal van onderwerpen in Ede, Wassenaar, Amsterdam (diverse malen), Rijssen, Gouda en Rotterdam.

5.4 Beleidsadviseur

Een prachtig jaar voor SGP-jongeren. Zo durft hij 2012 gerust te typeren. Het jaar van de jongerendag met premier Rutte als belangrijkste gast. Het jaar van de verkiezingen voor de

Tweede Kamer, beloond met zetelwinst, mede door de inzet van SGP-jongeren. Bij beide activiteiten had de beleidsadviseur een belangrijke spilpositie. Ook bij de totstandkoming van het Christelijk Sociaal Jongerencongres en het najaarscongres van SGP-jongeren in het kader van de Amerikaanse presidentsverkiezingen was hij nauw betrokken.

Uiteraard liet de beleidsadviseur regelmatig zijn gezicht zien op avonden van de SGP en SGP-jongeren. Hij verzorgde lezingen in Emmeloord, Wageningen, Kampen, Yerseke, Ermelo, Puttershoek, Staphorst, Ridderkerk, Veere, Nieuwerkerk, Wouterswoude en Leerdam. Hij voerde gesprekken met de kiesverenigingen van Woudenberg en Geldermalsen over het betrekken van jongeren en hij nam deel aan een debat in Leeuwarden, ook was hij debatleider in Utrecht en Urk. De beleidsadviseur verzorgde in 2012 trainingen aan de bovenbouw van de Gomarus in Gorinchem, leidde debatwedstrijden bij SGP-jongeren Staphorst en het Wartburg in Rotterdam en gaf een debattraining bij een studentenvereniging van de C.S.F.R in Nijmegen. Daarnaast initieerde hij, in samenwerking met het Wetenschappelijk Instituut, een masterclass die in de eerste helft van 2013 uitgerold wordt. Verder ontwikkelde hij een vaardigheidencursus, die eveneens in de eerste helft van 2013 plaats zal vinden. De beleidsadviseur schreef artikelen in het Nederlands Dagbladen in het Reformatorisch Dagbladen doopte de pen regelmatig in de inkt om de kolommen van *In Contact*, *De Banier* en *Zicht* van tekst te voorzien.

Persoonlijk hoogtepunt voor de beleidsadviseur was zijn huwelijk op 4 april 2012 met Jannerieke Verloop.

5.5 Politiek bestuur

In het Politiek Bestuur van SGP-jongeren participeren de politieke commissievoorzitters, met ieder een eigen, inhoudelijke commissie onder zich: Duurzame Ontwikkeling en Landbouw, Onderwijs, Internationaal, Sociaal Economische Zaken en Binnenland. In de loop van het jaar ontstonden er een aantal vacatures voor commissievoorzitter, dat heeft de activiteiten van het Politiek Bestuur wat getemperd. Aan het einde van het jaar waren we weer op volle sterkte.

Als voorzitter van het Politiek Bestuur heeft Wouter van den Berg afgelopen jaar ook een bijdrage geleverd aan de voorbereiding op talloze interviews, gesprekken en debatten die de voorzitter van SGP-jongeren regelmatig heeft. Ook is hij samen met beleidsadviseur Jan Mark ten Hove van 11-19 juni mee geweest met een Israëlreis over het Israëlisch-Palestijns conflict. Na afloop van de reis zijn daarover in Veere, Meliskerke en Leerdam lezingen gegeven.

Het Politiek Bestuur is in 2012 vijf keer bijeengekomen, te weten op 16 februari, 12 april, 31 mei, 21 juni (etentje) en 20 december.

5.5.1 Internationaal

Tot maart 2012 heeft Geert Kraaijeveld op interim basis de commissie voorgezeten, daarna heeft het voorzitterschap gerouleerd onder de overige commissieleden tot Wilco Kodde in oktober officieel voorzitter van de commissie werd. In de eerste helft van het jaar namen Geert Kraaijeveld, Adriaan Otte en Gert Jan van Panhuis afscheid. Tot de commissie traden toe: Luuk van Rinsum, Laurens van der Tang en Frank van Es.

Op 10 maart sprak een commissielid op de SGP-jongeredag over christenvervolging en op 19 oktober in Kampen over hetzelfde onderwerp. Eind november reisde een commissielid mee met een reis van Defence for Children naar de Westelijke Jordaanoever. Centraal stond de behandeling van minderjarige Palestijnse kinderen door het Israëlisch leger.

Samen met de internationaal secretarissen van Perspectief en CDJA is na de verkiezingswinst van Morsi in Egypte een verklaring opgesteld waarin we zorgen hebben geuit over de positie van minderheden. Na het aantreden van het nieuwe kabinet hebben SGPI, Perspectief en CDJA een brief geschreven aan minister Timmermans om aandacht te vragen voor vervolgte christenen wereldwijd.

De commissie vergaderde in het verslagjaar, te weten op 7 februari, 21 maart, 24 april, 27 juni, 20 september, 14 oktober en 14 november 2012.

5.5.2 Duurzame Ontwikkeling en Landbouw

De commissie Duurzame Ontwikkeling en Landbouw maakte in 2012 veel veranderingen door. Belangrijkste zijn de personele veranderingen: geen van de commissieleden die het jaar zijn begonnen (voorzitter Arjan van der Waardt, commissieleden Henriekus Stip, Ewout van Lagen, Jacco Zuidweg, Arco Vuik en Jaco Slingerland), was ook aan het einde van het jaar nog in functie bij de commissie. Eind 2012 zijn Abram het Lam en Adriaan van Beek als commissielid gestart en is Jan Willem Bijnagte benoemd als commissievoorzitter.

Op 23 januari heeft de commissie een gesprek gevoerd met Hans Maljaars, de beleidsmedewerker van de Tweede Kamerfractie van de SGP. Onderwerpen die aanbod kwamen waren: dierenwelzijn, natuurbeleid, EHS, voedselproductie en de rol van de overheid.

In het eerste kwartaal heeft DOL een *Banier*artikel geschreven. Door de zorgen van geld en goed blijven vele mooie duurzame initiatieven uit het nieuws. In dit artikel werden een aantal activiteiten van onze commissie uit 2011 in het zonnetje gezet. Verder is er door een commissielid een hoofdstuk geschreven van de Energienota van het Wetenschappelijk Instituut van de SGP.

5.5.3 Onderwijs

In 2012 zijn er ook enkele wijzigingen geweest in de samenstelling van de commissie, al zijn deze minder enerverend dan de wijzigingen in het kabinet. De commissieleden Peter van As en Rianne Top zijn na enkele jaren gestopt met hun commissielidmaatschap. In hun plaats zijn Hendrik Mulder en Coriene Klop de commissie komen versterken.

In de periode voor de verkiezingen heeft de commissie zich beziggehouden met de thema's jeugdzorg en studiefinanciering. Voorzitter Martin de Jong heeft namens de commissie geparticipeerd in de werkgroep 'Jeugdzorg' van de SGP. Het thema studiefinanciering kwam abrupt tot een einde toen het kabinet viel en de plannen totaal veranderden met het aantreden van een nieuw kabinet. Na de verkiezingen zijn we begonnen met het thema bijzonder onderwijs, wat zeker gezien de koers van het nieuwe kabinet een belangrijk thema kan worden de komende jaren. Daarnaast is er veel door de commissie geschreven: statements voor de website, artikelen voor *De Banier*, en twee keer een bijdrage aan *Zicht*, het blad van het Wetenschappelijk Instituut. Ook is er tweemaal een artikel geschreven door de commissie in een landelijk dagblad.

De commissie vergaderde afgelopen jaar zeven keer, te weten op 9 januari, 20 februari, 10 april, 15 mei, 19 juni, 26 september en (vanwege de sneeuw digitaal) op 6 december.

5.5.4 Sociaal en Economische Zaken

Het jaar 2012 was een roerig jaar voor de commissie Sociaal Economische Zaken (SEZ). In januari heeft de commissie zich bezig gehouden met twee thema's: het Persoonsgebonden Budget (PGB) en de woningmarkt. Ook heeft de commissie in maart nog een interne discussieavond gehouden over de huidige economische crisis en onze visie daarop.

De commissie heeft via de commissievoorzitter ook actief bijgedragen aan de activiteiten van *Pensioen Op Stand*, een samenwerkingsinitiatief tussen verschillende jongerenorganisaties die de belangen van jongeren vertegenwoordigt in de pensioendiscussie.

Aan de werkzaamheden van Jan Brand als commissievoorzitter is in 2012 een einde gekomen, hij is opgevolgd door Maarten den Dekker. Commissielid Annelies van Panhuis is in 2012 gestopt als commissielid, Laurens van der Tang heeft de overstap gemaakt naar commissie Internationaal. Ook Leendert de Rijke en Corné Kasper zijn gestopt, in hun plaats kwamen Corstiaan Verweij en Roland den Boef. Teunis Brand en Berna de Ruiten maken de huidige commissie SEZ compleet. In december is een nieuwe start gemaakt met het commissiewerk.

De commissie heeft in 2012 vergaderd op: 12 januari, 9 februari, 8 maart, 15 maart, 25 september en 11 december.

5.5.5 Binnenland

De commissie Binnenland heeft zich het afgelopen jaar ook beziggehouden met het thema prostitutie. De commissie heeft zich verdiept in tal van onderzoeken en studies over dit thema.

Daarnaast zijn er verschillende werkbezoeken afgelegd, onder andere aan het Scharlaken Koord. We hebben de uitkomsten van ons thema gepresenteerd middels een flyer en diverse artikelen en statements. Ook zouden we dit thema samen met andere PJO's oppakken, maar door de val van het kabinet en de campagne die daarop volgde ging deze samenwerking helaas niet door.

De commissie heeft in 2012 circa 40 statements en 10 artikelen gepubliceerd over tal van onderwerpen, waaronder prostitutie, fileproblematiek, politie, defensie en de publieke omroep. Doordat in maart 2012 de vacature van voorzitter Binnenland werd opgevuld door een commissielid (Harm Jan Polinder) ontstond er een vacature voor een nieuw commissielid. Frans Hazeleger heeft deze vacature opgevuld, hij is in juni aan de slag gegaan en heeft al verschillende bijdragen geleverd. Naast de werkbezoeken en andere activiteiten die de commissie heeft ondernomen, heeft de commissie vier keer vergaderd: 14 mei, 18 juni, 22 oktober en 6 december.

5.6 Organisatiebestuur

Een markant moment van 2012 was de Jongerendag op 10 maart 2012 met als titel: Geloven (g)een geheim! Dit jaar was het onderwerp: geloofsvrijheid. Diverse sprekers hebben dit onderwerp belicht vanuit nationaal en internationaal perspectief. Bovendien hebben de ruim 1600 aanwezige jongeren de Bijbelse boodschap mee naar huis gekregen. Naast deze dag hebben veel jongeren zich ingezet voor de verkiezingscampagne.

Dit jaar hebben we afscheid genomen van Hans Stolk, onze HR adviseur. Hij heeft veel voor het bestuur en de commissieleden betekend. In het najaar werd Gerwin Boswijk onze nieuwe adviseur. Hij continueerde de HR werkzaamheden en heeft onze organisatie verder geprofessionaliseerd (werving nieuwe bestuursleden en commissieleden, opstellen vacature profielen, sollicitatie gesprekken etc). Gelukkig hebben we dit jaar veel nieuwe vrijwilligers kunnen verwelkomen!

5.6.1 Activiteiten

In mei heeft de Commissie Activiteiten vergaderd met (een delegatie) van Commissie Communicatie om de samenwerking te verbeteren. Daaruit is voortgekomen dat er naar de Verenigingen is gecommuniceerd wat deze commissies kunnen betekenen. Met Hoekse Waard hopen we in 2013 samen een avond te organiseren. Met Ermelo/Putten/Harderwijk is nagedacht over een herstart in 2013. Daarnaast zette commissie Activiteiten een geslaagd najaarscongres neer met als thema 'Obama VS Romney'.

We hebben in 2012 afscheid genomen van Luuk van Rinsem, Lizette Schippers en Rick Moeliker. Onze commissie heeft Stephan Qualm, Marleen van Rhijn en Erika Kayim mogen verwelkomen als nieuwe leden. De commissie Activiteiten heeft dit kalenderjaar 7 keer vergaderd: 6 januari, 27 februari, 19 april, 15 mei, 26 september, 30 oktober en 4 december.

5.6.2 Communicatie

In de commissie hebben in 2012 een aantal wisselingen plaatsgevonden. Zo namen Rieke Hoogendijk, Wout Bakker en Pim van de Beek afscheid van de commissie. De commissie werd in 2012 uitgebreid met de komst van Rick Bouter, Bert Flier en Robbert Verleun. Samen met Anita van der Schans, Geran Bogaard, Anneke Schaap en Korstiaan van Vliet werd door de gehele commissie hard gewerkt om ons geluid als SGP-jongeren te laten horen.

In 2012 heeft de commissie Communicatie een nieuwe website gerealiseerd en gepresenteerd, is social media is een van de krachten van de SGP-jongeren geworden, is er gewerkt aan vormgeving van allerlei posters en kaartjes voor verenigingen in het land, is advies gegeven aan plaatselijke verenigingen over de inzet van communicatie voor activiteiten, is een communicatiebijdrage geschreven in voorbereiding op diverse SGPJ-avonden, is er gezorgd voor beurscoördinatie, instructie standbemanning en ledenwerving bij activiteiten en heeft commissie Communicatie een actieve rol gespeeld in de ontwikkeling van de '#derdezettel' campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen. De commissie vergaderde op 10 januari, 21 februari, 3 april, 22 mei, 3 juni en 6 juli.

5.6.3 In Contact

Het thema van de eerste *In Contact* in 2012 was Sport & Cultuur. Hans Wiegel, topsporter René Ruitenbergh en ponyboer Henk Bleker werden geïnterviewd. Ook werd er ingegaan op de bezuinigingen op cultuur. Nummer twee stond in het teken van de SGP-jongerendag. Het centrale thema van de jongerendag kwam in de diverse achtergrondartikelen en verslagen naar voren: 'Geloven, (g)een geheim'. In het kader van het jaarthema van de SGP was het thema van nummer drie 'Oog voor elkaar'. De vierde en laatste *In Contact* van 2012 ging over Zwitserland, het land van de Zwitserse garde, de deeltjesversneller, de onafhankelijkheid en de mooie stad Bern. Daarnaast kwamen in dit nummer onder andere het nieuwe Kamerlid Roelof Bisschop, Wim van Duijn, SGP-fractievoorzitter van Katwijk, en dominee W. Visscher aan het woord.

In 2012 is er vier keer vergaderd om de inhoud van een volgend nummer te bespreken: op 8 februari, 23 mei, 27 september en 3 december. Ook dit jaar heeft er een aantal wisselingen binnen de commissie plaatsgevonden. Joost Karels, Erik de Kloe en Gerdien Waterman hebben helaas afgezwaaid als redacteurs. Twee nieuwe redacteurs mochten we verwelkomen: Josephyne Rebel en Mathilde van Meeuwen.

5.6.4 KLIK

Ook dit jaar hebben duizenden leden van de SGP-jongeren weer een *KLIK* ontvangen. De vaste rubrieken in het blad zijn *Poli10*, *Standpuntig*, de puzzelpagina en het toetje. In het laatste nummer van 2012 hebben we de stellingpagina niet meer geplaatst. Er werd weinig op gereageerd en deze pagina wordt nu gebruikt voor andere artikelen.

Deze artikelen gingen onder andere over de Tweede Kamerverkiezingen, de verkiezingen in de Verenigde Staten, prinses Laurentien, prinses Maxima en de 'plastic soup' in de oceanen. Ook is er dit jaar een aantal bijdragen geweest van deKLIK-leden zelf, zoals een artikel over een meeloopdag van tweeKLIK-leden in de Tweede Kamer.

In 2012 zijn er heel wat wisselingen geweest binnen de commissie. In januari nam Herman Meijer afscheid, in maart Gertjan van Wijngaarden, die ook hoofdredacteur was, en in augustus nam Arja Kerpel-Karels afscheid. Herman is 2 jaar commissielid geweest en Gertjan en Arja 4 jaar. Inmiddels is de commissie weer compleet. Maarten Molenaar, die al commissielid was, is hoofdredacteur geworden. Marijn Verschuure en Hendrina van de Pol-Spanjer zijn sinds het najaar lid van de commissie. De commissie vergaderde in 2012 in januari, mei, oktober en november.

5.6.5 Verenigingen

Opnieuw hebben we een verenigingsjaar achter de rug en opnieuw constateerden we als commissie een groeiende vraag naar een andere structuur. Daarnaast zagen we teruglopende ledenaantallen. Het blijkt dat verenigingen steeds meer moeite moeten doen om jongeren te binden. Ondanks dat hoeven we geen klaagzang te maken op wat slecht ging, want we zagen ook dit jaar weer dat er mooie avonden georganiseerd werden. Complimenten vanaf deze plaats voor wat verenigingen nog doen voor onze jongeren! We zagen daarnaast ook nog dat de vereniging van Barendrecht werd opgericht en de vereniging van Hoekse Waard heeft aangegeven toch weer wat te willen gaan opstarten.

Binnen de commissie zijn geen veranderingen opgetreden en we hebben vergaderd op 1 februari, 21 maart, 9 mei, 26 september en 28 november.

5.7 Ten slotte

Alle bezigheden van SGP-jongeren overziend, mogen we niet ondankbaar te zijn. Het is duidelijk dat we niet leven in de figuurlijke zeven vette jaren gezien de interne onrust, het veranderde Haagse klimaat voor christelijke politiek en de voortdurende economische crisis. Desondanks kunnen we terugkijken op een jaar waarin God ervoor heeft gezorgd dat we onder andere met veel positieve energie een bijdrage aan de campagne mochten leveren, resulterend in zetelwinst en we vol overtuiging de christelijke boodschap via allerlei kanalen konden verspreiden. Deo Gratias!

6 SGP-fracties in de Staten-Generaal

Graag bieden we de partij middels dit jaarverslag inzicht in de werkzaamheden van de SGP-fracties in Eerste en Tweede Kamer over het jaar 2012.

6.1 Tweede Kamer

6.1.1 Personalia

Begonnen we het jaar met twee Kamerleden, mr. C.G. van der Staaij (fractievoorzitter) en prof. dr. E. Dijkgraaf, op 12 september mochten we als gevolg van een gunstige verkiezingsuitslag een derde Kamerlid welkom heten: dr. R. Bisschop uit Veenendaal. De andere leden zijn resp. ruim 14 jaar (mei 1998) en twee jaar (juni 2010) geleden voor het eerst verkozen tot Kamerlid, en Van der Staaij behoort daarmee tot één van de nestoren.

In het personeelsbestand van de fractie is geen wijziging opgetreden. Wel is na het aantreden van de nieuwe regering de portefeuillevindeling enigszins aangepast.

Het fractieteam wordt gevormd door:

- » drs. M. de Bruyne, voorlichter
- » mr. D.J.H. van Dijk, beleidsmedewerker; tevens contactpersoon tussen Eerste- en Tweedekamerfractie tbv afstemming
- » ing G.J. de Jong MSc, beleidsmedewerker
- » mw. J. de Jong, secretaresse
- » G. Leertouwer LLM, BA, beleidsmedewerker
- » ir. J. Maljaars, beleidsmedewerker
- » H. Meijer, assistent-voorlichter (parttime)
- » mr. drs. W.M.J. de Wildt, beleidsmedewerker

Tevens is per 1 januari 2013 benoemd als PR-medewerker, de heer A.J. Proos uit Bodegraven.

Meerdere leerlingen en studenten hebben in het kader van een studieopdracht een dag met de fractie meegelopen. Ook heeft de fractie deelgenomen aan de zgn. prokkelstage in de Tweede kamer. Dat wil zeggen dat een leerlinge uit het speciaal onderwijs een dag is begeleid door het secretariaat.

Kamerleden en medewerkers zijn vertegenwoordigd in de diverse besturen en commissies binnen de partij, te weten:

- » adviseur hoofdbestuur: Van der Staaij
- » lid strategiecommissie en klankbordgroep boodschap: Van der Staaij en De Bruyne
- » redactie *De Banier*: De Bruyne
- » redactie *Zicht*: Maljaars
- » bestuur Guido de Brèsstichting: Van der Staaij (tot 31/12), Bisschop (vanaf 1/1/13)
- » campagne team: Kamerleden, De Bruyne en Meijer

Ook werken medewerkers mee aan de totstandkoming van nota's en commentaren van het Wetenschappelijk Instituut.

6.1.2 Activiteiten

De werkzaamheden van de Kamerleden en medewerkers worden hoofdzakelijk bepaald door de agenda van de Tweede Kamer. Deze wordt op dinsdagochtend tijdens de wekelijkse fractievergadering doorgenomen. De keuze wordt dan gemaakt aan welke plenaire debatten, algemeen overleggen, briefings, (rondetafel)gesprekken en petitie wordt deelgenomen. In de Banier wordt in de rubriek 'Parlementair logboek' verslag gedaan van de belangrijkste debatten. De Kamerleden schrijven daarnaast in de rubriek BinnenhofBerichten over hun ervaringen. In dit jaaroverzicht zal daarom verder geen verslag worden gedaan van de vele debatten waaraan een bijdrage is geleverd. In het algemeen kan worden gezegd dat meer dan gemiddeld vaak werd gesproken over de recessie en de eurocrisis/Griekenland

Om een indruk te geven van hoe de fractie te werk gaat is onderstaand chronologisch overzicht opgenomen van diverse activiteiten, zowel in Den Haag als daarbuiten.

» In de Tweede Kamer

Het kabinet heeft aangegeven uiterlijk in maart met noodzakelijke nieuwe bezuinigingsvoorstellen te komen. Als SGP-fractie hebben wij onze lijst opgesteld, om t.z.t. adequaat te kunnen reageren. Deze lijst is tijdens een extra fractievergadering op 16 januari opgesteld. Tevens hebben we actiepunten voor 2012 bij onze speerpunten opgesteld, te weten:

- 1) vóór een christelijk Nederland: fatsoen in de media
- 2) vóór het gezin: versterking huwelijken
- 3) vóór het leven: abortus(termijn)
- 4) vóór elkaar: koppelen we aan jaarthema partij
- 5) vóór de zondagsrust: werken aan draagvlakverbreding
- 6) vóór de veiligheid: hoge aantal allochtonen dat betrokken is bij criminaliteit
- 7) vóór een verantwoorde vrijheid: christenvervolging, koppelen aan jongerendag
- 8) vóór een duurzame leefomgeving: effectief natuurbeleid
- 9) vóór Israël: we sluiten aan bij commentaar SGP-jongeren/WI
- 10) vóór een gezonde economie: binnenvaartwerkbezoek/congres

Tijdens het krokusreces heeft Van der Staaij, samen met zijn vrouw, mede in het kader van thema 'geloofsvervolging' Egypte bezocht, met o.a. een bezoek aan de Koptische kerk in Cairo.

De laatste vergadering in februari is besteed aan de afronding van de SGP-lijst met bezuinigingsvoorstellen.

De Kamerleden hebben een bijdrage geleverd aan de SGP-jongerendag op 10 maart, met als thema geloofsvervolging (ochtend, Van der Staaij). 's Middags was er een debat tussen de heren Schouw (D66) en Dijkgraaf. Deze dag kreeg een staartje tijdens het vragenuurtje de week erop, omdat de hoofdgast, premier Rutte, zich uitgelaten had over de SGP: een partij van 'afpraak is afspraak'. Het feit dat er op papier geen afspraken liggen, blijkt voor een deel van de Kamer moeilijk te begrijpen.

Van tijd tot tijd nodigen we deskundigen uit die met ons in discussie gaan over belangrijke thema's. Op 6 maart was dat emeritus-hoogleraar Jules Theeuwes over het thema 'arbeidsmarktbeleid'. (In november vernamen we het droevige bericht dat hij na een langdurige ziekte was overleden.). Later het jaar zijn we in gesprek gegaan met professor dr. Lans Bovenberg over wens en noodzaak van hervormen.

In maart en april zijn de Catshuisbesprekingen tussen VVD, CDA en PVV gevoerd met als doel een pakket van nieuwe (noodzakelijke) bezuinigingen op tafel te krijgen vanwege de oplopende staatsschuld. De SGP-fractie werd in de slotfase gepolst over o.a. de voorgestelde bezuinigingen

op ontwikkelingssamenwerking. De besprekingen in het Catshuis leidden uiteindelijk niet tot een akkoord, omdat de PVV op 21 april aangaf niet in te kunnen stemmen met het eindresultaat. Gevolg was een kabinetscrisis, het besluit om ontslag aan te bieden aan de koningin en er werden nieuwe verkiezingen uitgeschreven voor 12 september. Dat betekende dat we in tien jaar tijd vijf keer naar de stembus moesten voor de Tweede Kamer. De SGP-fractie heeft ervoor gepleit dat in het vervolg eerst nog de mogelijkheid bezien zou worden tot een werkbare andere coalitie te komen, en men dus niet automatisch kiest voor nieuwe verkiezingen.

Direct na de val van het kabinet zijn we gestart met de besprekingen voor een speerpuntenprogramma en het financieel plaatje. We hebben voor het eerst een volledige doorrekening laten doen van ons programma door het CPB. Een intensief traject, dat in augustus tot een afronding kwam.

Omdat de verkiezingen nog maar twee jaar geleden gehouden zijn, hebben we ervoor gekozen geen nieuw uitgebreid programma te schrijven. Wel is het oude programma geactualiseerd en aangevuld.

De Kameragenda is tot aan de verkiezingen een stuk rustiger dan anders, omdat veel onderwerpen controversieel worden verklaard. Wel is gesproken over het zgn. Kunduzakkoord, een begrotingsakkoord voor het jaar 2013 tussen de partijen VVD, CDA, D66, GroenLinks en ChristenUnie. Hiermee kon worden voldaan aan de EU-eis om onder de 3%-norm staatsschuld te blijven. De SGP heeft dit akkoord goeddeels gesteund.

Een ander belangrijk debat dat werd gehouden was het debat over het ESM-Verdrag. Onze fractie heeft dat voorstel niet gesteund omdat we als land onvoldoende zeggenschap zouden houden, en omdat hiermee een permanent fonds in het leven wordt geroepen, terwijl het toch om een noodfonds zou moeten (blijven) gaan.

In zaterdag 9 juni hebben we ruim 500 gasten ontvangen tijdens de open dag in de Tweede Kamer. 22 juni hebben we een groep theologiëstudenten ontvangen in het kader van de doelgroepenbijeenkomsten die we van tijd tot tijd organiseren. Doel hiervan is voeling te houden met de diverse geledingen binnen onze gezindte. In datzelfde kader hebben we ook de jaarlijkse ontmoeting met rijksambtenaren van SGP-huize gehad, met als spreker onze medewerker van de eurofractie, Frank van der Maas, over Europa.

Eveneens in juni hebben we de sinds 1997 ingestelde 'Groenkring' gehouden. Dr. Ewald Mackay heeft gesproken over 'Vertoeven in een verwilderde tuin, C.S. Lewis over christelijk geloof en de moderne maatschappij'.

Tijdens het zomerreces is veel tijd besteed aan de voorbereiding van de verkiezingscampagne die gestart is op donderdag 23 augustus in Ede en afgesloten werd tijdens een bezinningsbijeenkomst in Zeist op maandag 10 september. Tijdens de campagne lag het accent op ontmoeting op straat, met 's avonds grootschalige regiobijeenkomsten verspreid over het land. Ook werd deelgenomen aan een aantal lijsttrekkersdebatten en -interviews. Eén van die interviews zorgde voor een hype in de (sociale) media, na uitspraken van Van der Staaij over niet goedkeuren van abortus na verkrachting en riep soms buitengewoon felle reacties op. Feit was wel dat het thema abortus als zodanig weer besproken werd.

De uitslag van de verkiezingen was bijzonder gunstig, we behaalden ruim drie zetels, en hadden zelfs nog stemmen, waardoor de ChristenUnie een extra zetel kreeg.

Zo werd op 20 september, naast de heren Van der Staaij en Dijkgraaf, ook de heer Bisschop beëdigd.

Zijn maidenspeech liet als gevolg van een rustige Kameragenda nog even op zich wachten, maar op 24 oktober was het zover tijdens de begrotingsbehandeling Koninkrijksrelaties.

De formatieonderhandelingen verliepen dit keer voor het eerst anders, omdat de rol van de Koningin via een wijziging van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer was geminimaliseerd, overigens niet met steun van de SGP. De regie lag nu bij de Tweede Kamer als het gaat om het aanwijzen van informateurs en formateur. Gezien de duidelijke verkiezingsuitslag met twee partijen, VVD en PvdA, die samen een ruime meerderheid in de Tweede Kamer hebben, lag het voor de hand dat gewerkt zou worden aan die coalitie. De besprekingen mondden erin uit dat op 5 november het kabinet Rutte-II kon worden beëdigd.

Onze houding ten opzichte van dit kabinet valt samen te vatten met de woorden constructief waar dat kan, kritisch als het moet. En dat laatste geldt dan met name de (medisch-)ethische agenda. Hoewel het kabinet niet altijd zelf actief lijkt in te zetten op verslechtingen op dat punt, liggen er wel de nodige initiatief-wetsvoorstellen vanuit de Tweede Kamer die een positief advies kunnen krijgen van dit kabinet. Te denken valt aan de Winkeltijdenwet en wijzigingen rond gewetensbezwaarde trouwambtenaren en ideeën rond levensbeëindiging.

Aan het begin van deze nieuwe periode hebben we als fractie een vergadering belegd om met elkaar onze speerpunten vast te stellen, daarbij rekening houdend met de voorstellen in het Regeerakkoord zijn vermeld.

Deze punten zijn:

- 1) fiscaal stelsel: eerlijker, eenvoudiger, lager en motiverender
- 2) minder staat, meer samenleving
- 3) levensbescherming / abortus
- 4) oog voor kwetsbaren, toegespitst op de transitie van de zorg van centrale overheid naar decentrale overheden
- 5) Israël
- 6) minder Europa
- 7) belang van kind en gezin
- 8) oog voor de medemens
- 9) verdienmodel (landbouw en visserij)
- 10) (starters) woningmarkt

Het is de bedoeling per jaar een aantal concrete acties per speerpunt uit te werken.

Het debat over de regeringsverklaring werd op 13 november gevoerd, later dan verwacht, omdat het regeerakkoord werd opengebroken op het punt van de inkomensafhankelijke zorgpremie.

Begin december werd aan Van der Staaij en aan de heer Wiegel het boekje 'Meesturen vanaf de achterbank' overhandigd door de schrijver, Addy de Jong. In dit boekje doet deze Haagse RD-journalist verslag van de bijzondere positie van de SGP tijdens Rutte-I.

De begrotingsbehandelingen voor 2013 werden, op die van Economische zaken (incl. landbouw) na, afgerond vóór het kerstreces.

Een roerig jaar voor wat betreft de Tweede Kamer werd 's morgens vroeg op 21 december afgesloten met een laatste stemmingsronde.

» **Activiteiten buiten Den Haag**

Naast de reguliere werkzaamheden in de Tweede Kamer, worden (met name) de vrijdagen besteed aan het afleggen van werkbezoeken en verzorgen van lezingen, al dan niet in SGP-verband.

Werkbezoeken: Stichting Adoptievoorziening, Falk Systeembouw, Binnenvaart met aansluitend congres in Dordrecht, Dupan (Enkhuizen), SGP-Ede over Natura 2000, thema zorg, o.a. De Eersteling (Moerkapelle) en De Koningshof (Rotterdam), Philips Eindhoven (met avondbijeenkomst), Werkgroep directies basisonderwijs in de Bommelerwaard & Wijk en

Aalburg', biologisch boeren (Tienhoven), St. Mattheusschool Rotterdam, Stichting Door (Middelburg), werkbezoek Calvijncollege Goes over 'weerbaarheidstraining', SGP Reimerswaal (aansluitend avondbijeenkomst), MBO: Hoornbeeck Amersfoort, Speciaal onderwijs: Samuelschool Gouda

Spreekbeurten (van Kamerleden) voor de SGP in: Lunteren, Boskoop, Soest-Baarn-Eemnes, SGP-jongeren Utrecht, SGP-jongeren Nieuw-Lekkerland, Groningen, Nieuwkoop, Berkenwoude, Reimerswaal (met werkbezoek overdag), Woudrichem, GKV Woerden, Westland, SGP-jongeren Apeldoorn, Flevoland, Rotterdam, Zuidplas, SGP-jongeren Friesland, Molenwaard, SGP-jongeren Elspeet, Wijk en Aalburg, Goes, Zaltbommel, Terneuzen, Zaanstad, Houten, Borssele, Hardinxveld-Giessendam,

Andere lezingen verzorgd voor: congres HBO-loog (7 gereformeerde HBO-studentenverenigingen); RMU Economos; Depositum Custodi; VRCL; JOVD-Utrecht, Woord & Daad (tgv afscheid de heer H. de Pater); JV Obadje, Hilversum, Oranjehof Elspeet, JV Zoetermeer, WI-congres over belastingen, debat over zondagsopenstelling winkels in Capelle ad IJssel, WI-congres Israël, JOVD Zoetermeer, Drechtstedendebat Dordrecht, Werkgroep directies basisonderwijs in de Bommelerwaard & Wijk en Aalburg', WI-congres Dierenwelzijn, residentiepausedienst Den Haag, EU-conferentie Christelijk Onderwijs, Herdenking slachtoffers (zinloos) geweld, Obadjaberaad, JongerenOntmoetingsDagen Nederhemert, opening brede school Ochten, Mars voor het Leven Den Haag, Christen voor Israël (jongeren) bijeenkomst in Amsterdam,

6.1.3 Enkele cijfers

Met dank aan de Dienst Informatievoorziening (DIV) van de Tweede Kamer volgen ter afsluiting van dit deel van het jaarverslag enkele cijfers:

- » schriftelijke vragen: 57, waarvan 30 SGP als enige vragensteller
- » moties: 31, waarvan 18 in stemming gebracht: 7 aangenomen, 11 verworpen
- » amendementen: 45, waarvan 25 in stemming gebracht: 10 aangenomen, 15 verworpen
- » deelname aan plenaire- en andere debatten/overleggen/gesprekken: 198, waarvan 114 plenair, 79 andere (nota)overleggen, 5 rondetafelgesprek/hoorzitting
- » groepsbezoeken: 36

6.2 Eerste Kamer

Voortdurende verandering is eigen aan het Haagse gebeuren. Veranderingen als gevolg van verkiezingen, kabinetswisselingen en uiteraard van ontwikkelingen in de maatschappij. Verandering zou men zelfs wel als doel van politieke activiteit kunnen bestempelen. De val van het VVD/CDA kabinet Rutte/Verhagen (met gedoogsteun van de PVV) en de daarop volgende Tweede Kamerverkiezingen van 12 september hebben hun weerslag ook in de Eerste Kamer, waar het nieuwe VVD/PvdA coalitiekabinet Rutte/Asscher geen meerderheid heeft. Hoewel het politieke primaat bij de Tweede Kamer ligt, zal de politieke rol van de Eerste Kamer vermoedelijk toenemen, ondanks de veel beleden terughoudendheid die deze Kamer past. 1)

Voor een eenmansfractie is maar een beperkte deelname aan het palet van Kameractiviteiten mogelijk. De samenwerking met de CU-fractie, die reeds in 2011 van die kant was verbroken, is niet hersteld. Een enkele keer voerde een lid van de CDA-fractie mede het woord namens de SGP-fractie.

Het accent werd gelegd op de beoordeling van wetsvoorstellen inzake de Grondwet, het binnenlands bestuur, veiligheid en justitie en landbouw. Activiteiten die zich buiten de landsgrenzen afspelen vallen daarmee in ieder geval af. Wel werd af en toe wel aan een beleidsdebat deelgenomen. Zo bijvoorbeeld aan de debatten over het rapport van de Staatscommissie-Grondwet en over de hervorming van het Europese Hof van de rechten van de mens.

Wat betreft twee van de vier dit jaar verworpen wetsvoorstellen liet de fractie een tegenstem horen; bij het initiatiefvoorstel Verplichte voorafgaande bedwelming bij ritueel slachten, als ook bij het voorstel tot introductie van de echtscheidingsnotaris. Soms heeft een tegenstem geen resultaat. Dat deed zich o.a. voor bij het voorstel tot het verbod van de nertsenhoudery en bij de implementatie van Europese telecomrichtlijnen en de Verzamelwet Verkeer en Waterstaat (waarvan kliksafe het slachtoffer is geworden). Soms kan een kritische opstelling ertoe bijdragen dat een wetsvoorstel wordt gewijzigd via een novelle. Een voorbeeld daarvan was het voorstel om het nationaliteitsvereiste voor notarissen te laten vervallen.

Een bijzondere activiteit van de Kamer vormde het werk van de Parlementaire onderzoekscommissie privatisering verzelfstandiging overheidsdiensten. Het werd niet, zoals aanvankelijk beoogd, een parlementaire enquêtecommissie maar een commissie voor wetgevings- en beleidsevaluatie, die in oktober haar rapport aan de Kamer aanbood. De fractie heeft geen deel uitgemaakt van de commissie.

Op 4 december werden de Algemene politieke beschouwingen gehouden naar aanleiding van de regeringsverklaring en het regeerakkoord van het kabinet Rutte/Asscher. De fractie typeerde het akkoord als een technocratisch arrangement van twee “feindliche Brüder”. 2)

De basis van het kabinet is er een van ijzer en leem. Bij alle verschillen in sociaal- en financieel-economische zin, vindt men elkaar in een seculier gelijkheidsstreven op immaterieel vlak. Dat men wat betreft de overheidsfinanciën orde op zaken probeert te stellen, valt te prijzen, maar van het gelijkheidsstreven worden de diversiteit en de vrijheid het slachtoffer.

- 1) Voor een algemeen overzicht van activiteiten zie het Jaarbericht parlementair jaar 2011- 2012 van de Eerste Kamer.
- 2) Voor een uitvoeriger weergave van de beschouwing van de fractie zij verwezen naar *De Banier* van 22 december 2012.

7 Afsluiting

Alle geledingen van de partij hebben in hun bijdrage aan dit jaarverslag een verantwoording gegeven van de activiteiten die in het jaar 2012 zijn uitgevoerd. Ons past een woord van dank.

Wij zijn dank verschuldigd aan hen die in de ‘frontlinie’ stonden: alle bestuurders en vertegenwoordigers van de SGP hebben zich op een principiële en praktische wijze ingezet om op staatkundig terrein de beginselen van Gods Woord uit te dragen en te vertalen naar de bestuurlijke praktijk. Verder past een woord van dank aan allen die binnen de partijorganisatie hun werk uitvoerden. De ‘bewoners’ van het partijbureau zeggen wij in het bijzonder dank. Tussentijdse verkiezingen en de verhuizing naar het nieuwe partijbureau zorgden voor een verhoogde werkdruk. Ten slotte zeggen wij de vele vrijwilligers dank, die zich belangeloos ingezet hebben voor de activiteiten in en namens onze partij. Het beginsel motiveert en bindt samen.

Zich beroemen op eigen krachten is niet naar Gods Woord. Daarom past het ons de Heere te erkennen voor de krachten die wij allen mochten ontvangen om de opdracht in het publieke domein gestalte te geven. ‘Alzo ook gij, wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben maar gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen’ (Luk. 17:10).

Gouda, februari 2013

drs. P.A. Zevenbergen,
secretaris

M.F. van Leeuwen,
algemeen voorzitter

Bijlage 1

Agenda 92ste jaarvergadering van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)

D.V. te houden op zaterdag 16 maart 2013 in een vergaderzaal van Euretco B.V., Koninginneweg 1, 3871 JZ Hoevelaken, tel. 033 - 253 29 11. Aanvang: 9.30 uur

Agenda

1. **Aanvang: 9.30 uur**
 - 1.1 Opening door de partijvoorzitter, ds. A. van Heteren
 - 1.2 Telefax aan H.M. de Koningin
 - 1.3 Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus

 2. **Vaststellen van het verslag van de op 24 maart 2012 gehouden Algemene Vergadering (zie bijlage 3 van het Jaarverslag 2012)**

 3. **Jaarverslag 2012**
 - 3.1 Vragen naar aanleiding van het Jaarverslag 2012 (vragen kunnen tot en met 12.00 uur op de dag voorafgaande aan de vergadering per brief of e-mail worden toegezonden aan het Hoofdbestuur)
 - 3.2 Vaststellen van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop (strekt tevens tot décharge van het Hoofdbestuur)

 4. **Rondvraag** (vragen kunnen tot en met 12.00 uur op de dag voorafgaande aan de vergadering per brief of e-mail worden toegezonden aan het Hoofdbestuur)

 5. **Mededelingen**
- PAUZE**
6. **Toespraak van mr. C.G. van der Staaij, voorzitter Tweede Kamerfractie**

 7. **Discussie naar aanleiding van de toespraak van mr. C.G. van der Staaij o.l.v. M.F. van Leeuwen (algemeen voorzitter) en met medewerking van de heren drs. J.A. Schippers (directeur Guido de Brès-Stichting, wetenschappelijk instituut van de SGP) en J.J. Rozendaal (voorzitter SGP-jongeren)**

 8. **Uitslag van de (her)verkiezing van de leden van het Hoofdbestuur**

 9. **Afscheid van de heren W. Kolijn en ds. C.A. van Dieren**

 10. **Algemeen voorzitter spreekt woorden van dank**

 11. **Slotwoord en sluiting door ds. H. van den Belt**

Er wordt aan het eind van de ochtend, aan de uitgang, één collecte gehouden ter bestrijding van de kosten van de partijdag.

Het **Stembureau** bestaat uit de volgende personen:

Voorzitter:

dhr. J. de Vos, Peulenstraat 151b, 3371 AL Hardinxveld-Giessendam

Leden:

dhr. P.A. Deij, De Brink 19, 3871 AM Hoevelaken
dhr. H.A. Goijert, Prinses Marijkelaan 20-2, 3708 DE Zeist
dhr. E.C.J. Grinwis, Kelderweg 65, 3253 TC Ouddorp
dhr. M. van Koeveringe, Walstroalaan 10, 3925 RT Scherpenzeel
dhr. J. Oldenhage, Jan Schotanuswei 58, 8567 LC Oudemirdum
dhr. G. van Reenen, Mantinghstraat 56, 7908 AZ Hoogeveen
dhr. A. Ros, Julianalaan 78a, 5161 BC Sprang-Capelle
dhr. L.M. Steenpoorte, Oud Heiligeweg 14, 4307 LB Oosterland
dhr. H.N. Veerman, Dirkje Kerkemaat 33, 8277 AV Grafhorst

Het Hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij,

ds. A. van Heteren, partijvoorzitter

M.F. van Leeuwen, algemeen voorzitter

drs. P.A. Zevenbergen, secretaris

Bijlage A

Begroting van de SGP voor het jaar 2013

bedragen in euro's kostensoorten	Begroting 2013	Prognose 2012	Begroting 2012
LASTEN			
1. Personeelskosten			
1.1 Brutosalaris	408.300	369.170	415.250
1.3 Doorbelaste personeelskosten	29.664	53.814	53.814
1.4 Overige personeelskosten	27.341	25.006	25.641
1.5 Doorbelaste overige personeelskosten	-	-	-
Totaal personeelskosten	405.977	340.361	387.077
2. Afschrijvingen			
Afschrijvingskosten	75.558	28.914	28.914
Doorbelaste afschrijvingskosten	-	11.068	11.068
Totaal afschrijvingen	75.558	17.846	17.846
3. Huisvestingskosten			
Huisvestingskosten	86.350	140.898	132.050
Doorbelaste huisvestingskosten	-	15.846	15.846
Totaal huisvestingskosten	86.350	125.052	116.204
4. Vergaderkosten			
Vergaderkosten	118.650	81.022	90.700
Doorbelaste vergaderkosten	-	-	-
Totaal vergaderkosten	118.650	81.022	90.700
5. Public relations			
Public Relations	105.250	75.227	82.500
Verkiezingskosten	115.000	413.290	232.000
Doorbelaste public relations	-	6.300	6.300
Totaal public relations	220.250	482.217	308.200
6. Kosten 'De Banier'	267.000	213.631	241.650
7. Kantoorkosten			
Kantoorkosten	75.480	63.851	70.891
Doorbelaste kantoorkosten	-	24.536	24.536

Totaal kantoorkosten	75.480	39.315	46.355
8. Algemene kosten			
Algemene kosten	81.000	116.981	98.000
Doorbelaste portokosten	-	21.261	22.025
Doorbelaste algemene kosten	-	3.750	3.750
Kosten betalingsverkeer	5.550	5.904	5.550
Doorbelaste kosten betalingsverkeer	-	-	-
Totaal algemene kosten	86.550	97.874	77.775
9. Bijdrage aan geledingen			
Wetenschappelijk Instituut	29.500	72.920	72.920
SGP-Jongeren	1.500	41.420	41.420
Totaal bijdrage geledingen	28.000	114.340	114.340
TOTAAL LASTEN	1.363.815	1.511.659	1.400.147
BATEN			
10. Inkomsten van leden	470.250	440.000	440.000
11. Giften	82.500	163.322	83.000
12. Inkomsten uit De Banier	206.725	254.001	252.000
13. Overige opbrengsten	20.200	17.137	33.100
14. Rentebaten	45.000	45.000	45.000
TOTAAL BATEN	824.675	919.460	853.100
Recapitulatie:			
Totaal lasten	1.363.815	1.511.659	1.400.147
Totaal baten	824.675	919.460	853.100
SALDO	539.140	592.198	547.047
Subsidie Ministerie	496.374	463.200	463.200
Vrijval bestemmingsreserve	55.099	-197.540	-
EINDSALDO	12.333	68.542	83.847

	BEGROTING 2013	PROGNOSE 2012	BEGROTING 2012
Guido de Brès-Stichting:			
Totale lasten	234.766	273.413	267.070
Totale baten	48.266	31.765	39.750
	186.500	241.648	227.320
Subsidie ministerie	157.000	149.200	154.400
Bijdrage SGP	29.500	72.920	72.920
Resultaat	-	19.528-	-
SGP-jongeren:			
Totale lasten	208.852	261.916	252.558
Totale baten	99.708	106.696	108.705
	109.144	155.220	143.853
Subsidie ministerie	110.644	106.000	106.000
Bijdrage SGP	1.500-	49.220	41.420
Resultaat	-	-	3.567

Korte toelichting begroting 2013

Algemeen:

- » De begroting voor 2013 is de eerste waarin de effecten van de nieuwbouw en de verhuizing van het SGP-bureau naar Rotterdam zijn verwerkt. De gevolgen daarvan zijn in tal van begrotingsposten terug te vinden. Per onderdeel worden die gevolgen hieronder toegelicht.
- » De doorbelaste kosten aan de partijgeledingen en de bijdrage van de partij aan de geledingen zijn herzien. Alleen de salariskosten worden in de nieuwe situatie doorbelast aan de Guido de Brès-Stichting en de SGP-jongeren. Daar staat uiteraard een lagere partijbijdrage tegenover zodat die transformatie budgettair neutraal verloopt.
- » In de op 14 maart 2009 gehouden algemene vergadering is besloten de ledenbijdrage te verhogen en met ingang van 2011 jaarlijks te indexeren met € 0,50.

De belangrijkste afwijkingen tussen de begroting van 2012 en 2013 zijn de volgende:

- » De doorbelaste personeelskosten dalen omdat de systematiek van doorbelaste kosten is herzien. Zie algemeen gedeelte.
- » De afschrijvingskosten stijgen. De afschrijvingen die met de nieuwbouw van het SGP-bureau te maken hebben, komen voor het eerst in 2013 in beeld.
- » De huisvestingskosten dalen. In 2013 is er geen huur meer voor een kantoorpand.
- » De vergaderkosten vallen hoger uit dan in 2012. Dit komt onder meer omdat er rekening is gehouden met een uitloop van de partijdag tot in de middag en er meer cursussen zullen worden verzorgd in verband met de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen.
- » De kosten voor Public Relations zijn lager omdat de dotatie aan de voorziening verkiezingen is verlaagd op basis van een grondige analyse van het verloop tot nu toe en gewijzigde uitgangspunten.
- » De kosten van *De Banier* vallen hoger uit omdat *De Banier* per 2013 een ledenmagazine wordt dat naar alle leden zal worden verzonden.
- » De kantoorkosten stijgen ten opzichte van 2012 door de aanschaf van enkele computers voor extra werkplekken, en daarmee de automatiseringskosten.
- » De algemene kosten blijven ongeveer gelijk.
- » De bijdrage van de partij aan de Guido de Brès Stichting en de SGP-jongeren is door het

schrappen van bijna alle doorbelastingen fors omlaag gegaan.

- » De ledeninkomsten stijgen door een hoger ledenaantal (uitgangspunt is dat de ledenwerfactie tot een meer dan gemiddelde ledenwinst leidt) en omdat de ledenbijdrage overeenkomstig het in 2009 door de algemene vergadering genomen besluit wordt verhoogd van € 16,00 naar € 16,50.
- » De opbrengst aan giften blijft ongeveer gelijk.
- » De inkomsten uit abonnementen op *De Banier* vermindert tot nihil omdat het aantal abonnees zeer gering zal zijn nadat het blad is omgevormd tot een ledenmagazine. Een jaarlijkse giftenactie moet ongeveer hetzelfde opbrengen als de abonnementen nu. Eind 2013 zal worden geëvalueerd of dat ook het geval is en *De Banier* een ledenmagazine kan blijven.
- » De overige opbrengsten dalen in 2013 omdat eind 2011 de subsidie voor scholing is geschrapt.
- » De rentebaten blijven ongeveer hetzelfde.
- » Bij de rijkssubsidie is rekening gehouden met de bezuinigingspercentages van de rijksoverheid en met drie Tweede Kamerzetels.

Er is vanuit gegaan dat alle kiesverenigingen voor alle leden per 1 januari 2013 (peildatum volgens artikel 32, vierde lid van de partijstatuten en artikel 2 van het Algemeen Reglement) de partijbijdrage betalen en dus ook alle leden voor de subsidie meetellen. Door niet, niet-volledig of te laat betalen, verminderen de inkomsten van de partij meer dan rechtevenredig. De vrijval bestemmingsreserves in 2012 betreft een vrijval uit de bestemmingsreserve huisvesting en uit de bestemmingsreserve ICT. De bestemmingsreserve huisvesting valt voor 1/30 deel vrij. De bestemmingsreserve ICT valt voor dat gedeelte vrij wat destijds gereserveerd is voor de nieuwe website.

Bijlage B

Verkiezing leden Hoofdbestuur

Het Hoofdbestuur stelt in de hierna vermelde gevallen de volgende kandidaten voor (telkens in alfabetische volgorde).

I. Aftredend W. Koliijn

- a. J.W. Keuken, geboren op 19 juli 1960, is namens de SGP wethouder / 1e loco-burgemeester van de gemeente Neder-Betuwe. Daarnaast vervult hij enkele daaraan gerelateerde functies. De heer Keuken is lid van de Raad van Toezicht van de Stichting Ontmoeting. Voorheen was hij werkzaam als manager van een bank.
De heer Keuken is lid van de Gereformeerde Gemeente in Nederland.
- b. ir. C. Stoffer, geboren op 19 september 1974, is directeur netwerkmanagement bij Rijkswaterstaat Oost-Nederland. Hij is voorzitter van de gemeenteraadsfractie van de SGP in Nunspeet. De heer Stoffer is lid van de Gereformeerde Gemeente in Nederland.

II. Aftredend ds. C.A. van Dieren

- a. ds. G. Clements, geboren op 13 juni 1955, is predikant van de Gereformeerde Gemeente te Gouda. Hij is o.a. docent aan de Theologische School van de Gereformeerde Gemeenten en lid van het deputaatschap voor de zending en die voor evangelisatie.
- b. ds. W. Visscher, geboren op 21 juli 1955, is predikant van de Gereformeerde Gemeente te Amersfoort. Daarnaast is hij voorzitter van het bestuur van de Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten.

III. Aftredend en herkiesbaar ir. L. de Knegt

- a. ir. L. de Knegt, geboren op 13 september 1969, is software consultant. Hij is lid van de fractie van de SGP in de gemeenteraad van Barneveld en maakt sinds 2008 deel uit van het Hoofdbestuur. De heer De Knegt is lid van de Hervormde gemeente in de Protestantse Kerk in Nederland.
- b. ir. H.J.A. Ruissen, geboren op 22 maart 1972, is coördinerend beleidsmedewerker bij het ministerie van Economische Zaken. Hij is voorzitter van de gemeenteraadsfractie van de SGP in Krimpen aan den IJssel. Voorheen was hij beleidsmedewerker van de Eurofractie SGP/GPV/RPF. De heer Ruissen is lid van de Hervormde gemeente in de Protestantse Kerk in Nederland.

IV. Aftredend en herkiesbaar P.T. de Vries

- a. drs. K. Hofstede RA, geboren op 24 juni 1979, is registeraccountant. Daarnaast is hij penningmeester van het bestuur van de Hervormde Vereniging voor Christelijk Onderwijs te IJsselmuiden en lid van de Raad van Commissarissen van de Erdee Media Groep. De heer Hofstede is lid van de Hervormde gemeente in de Protestantse Kerk in Nederland.
- b. P.T. de Vries, geboren op 15 mei 1952, is accountmanager bij het ministerie van Financiën. Hij is lid van het Hoofdbestuur van de SGP en adviseur van een gemeenteraadsfractie van de SGP. Verder is hij kennismakelaar in de agrosector, vervult hij een adviesfunctie in het bedrijfsleven (vennootschapsrecht) en is hij partner in een financieel expertise centrum. De heer De Vries woont in Veenwouden en is lid van de Hervormde gemeente in de Protestantse Kerk in Nederland.

Bijlage 2

Kwantitatief overzicht

	Aantal per 31 december 2012	Aantal per 31 december 2011
Zetels in Tweede Kamer	3	2
Zetels in Eerste Kamer	1	1
Zetels in Europees Parlement (tot en met 2008 samen met de ChristenUnie)	1	1
Leden	29.655	28.048
Abonnees op <i>De Banier</i>	290	7.004
Plaatselijke kiesverenigingen	184	188
Provinciale verenigingen	11	11
Gedeputeerden	1	1
Leden Provinciale Staten	12	12
Burgemeesters	6	8
Wethouders	43	42
Raadsleden	258	258
Waterschappen - algemeen bestuur	14	14
Waterschappen - dagelijks bestuur	5	5
Template website	64	65

Bijlage 3

Verslag van de op 24 maart 2012 gehouden 91e algemene vergadering (partijdag) van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) in een congreszaal van Intres B.V. te Hoevelaken.

1.1 Opening

De partijvoorzitter, ds. A. van Heteren, heet een ieder hartelijk welkom en in het bijzonder alle genodigden, onder wie voormalige leden van het Hoofdbestuur, oud-parlementariërs, burgemeesters, gedeputeerde, bestuursleden en medewerkers van partijgeledingen en kerkelijke vertegenwoordigers. Tot slot, maar niet in het minst, heet hij welkom de forumleden dr. R. Bisschop en P. Schalk en de afgevaardigden van het landelijk bestuur van de ChristenUnie.

Het bestuur van het CDA moet zich helaas laten verontschuldigen nu geen van de bestuursleden door andere verplichtingen in staat is de vergadering bij te wonen.

Er is verder nog bericht van verhindering ontvangen van ds. C.A. van Dieren (lid van het Hoofdbestuur), R. van Ommeren (oud-gedeputeerde van Zeeland), J.J. Luteijn (burgemeester van Cromstrijen), J.D. Heijkamp (oud-lid van het Hoofdbestuur) en dr. P.H. Omtzigt (Tweede Kamerlid voor het CDA).

De partijvoorzitter vraagt aan de leden van het stembureau, zoals vermeld aan het slot van de agenda, om na het zingen van het Wilhelmus naar de foyer te gaan voor het tellen van de stemmen met betrekking tot de verkiezing van de leden van het Hoofdbestuur.

Vervolgens spreekt de partijvoorzitter de wens uit dat van een goede vergadering sprake zal mogen zijn en vraagt hij de vergadering om Psalm 51 vers 2 te zingen, waarna hij Jeremia 5:1-9 leest en voortgaat in gebed.

De partijvoorzitter spreekt vervolgens een openingswoord uit naar aanleiding van Jeremia 5:3, deze woorden: "Gij hebt hen geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld". Dat is de droevige constatering van de profeet Jeremia. Op veel manieren zijn de slagen op het volk neergekomen. Te denken is aan de tijd van de richteren. Telkens als het volk afweek, kwamen er slagen. En als er verootmoediging en schuldbeleving kwam, zond de Heere opnieuw een richter om het volk te verlossen van zijn vijanden. Ook toen de koningen regeerden, heeft de Heere geslagen als er sprake was van een afwijken van Zijn geboden en het dienen van de afgoden. Toen Sanherib met een machtig leger optrok en een bedreiging vormde voor Jeruzalem, kwam er verootmoediging bij God vandaan en schuldbeleving in het hart van koning Hizkia, die tevergeefs geprobeerd had met goud en zilver de aftocht van de vijanden af te kopen. De Heere gaf op het noodgeschrei verlossing. "Gij hebt hen geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld." Hoe is dat met ons land en volk? Ook in ons land heeft de Heere gesproken door middel van slagen, zoals de Tweede Wereldoorlog. Wat heeft het uitgewerkt? Dat geldt ook in ons persoonlijk leven. We kunnen geslagen zijn door ziekte en tegenspoed, ook in zakelijk en economisch opzicht. Een land en een volk dat voortgaat op de brede weg ondervindt de slagen van God. Ja, zelfs ook Gods kinderen moeten die ervaren. Wat hebben die tegenslagen en roepstemmen van God in ons persoonlijk leven uitgewerkt? Geldt ook voor ons dat wij geweigerd hebben de tucht aan te nemen? Dan doen de slagen wel pijn, maar er komt geen waarachtige bekering. Er komt geen echte verootmoediging voor God. Hooguit een bukken onder de gevolgen van de zonde, maar geen droefheid over de zonde naar God die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. "Gij hebt hen geslagen." Dat gebeurt ook door de prediking. Jeremia heeft het volk als het ware geslagen door middel van zijn prediking. Door de zonde voor te stellen, de ongerechtigheid te tekenen en

op te roepen tot waarachtige bekering. Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezén. Wat heeft het persoonlijk uitgewerkt? "Maar zij hebben geen pijn gevoeld." De hand Gods werd in die slagen niet opgemerkt. "Gaaf om door de wijken van Jeruzalem, en ziet nu toe en verneemt en zoekt op haar straten, of gij iemand vindt, of er één is die recht doet, die waarheid zoekt; zo zal Ik haar genadig zijn." Een uitwendig waarnemen van de dienst des Heeren, maar het hart is er verre van. Ook heden ten dage. De grote massa van ons volk heeft zich van God en Zijn Woord afgekeerd. Het onbegrip en de vijandschap nemen toe. Onze standpunten en principes roepen al meer verzet op. Men wil niet horen naar wat de Heere in Zijn Woord van ons eist. En toch is het de dure plicht om op te roepen de afgoden te verlaten en de Heere te dienen. Wat erg als dan gezegd moet worden: "Maar zij hebben geen pijn gevoeld." Misschien wel geroepen toen de slagen kwamen, maar niet vanuit de diepten van de schuldverslagenheid en verootmoediging voor God. Maar toch heeft de Heere de eeuwen door naar Zijn verkiezend welbehagen een overblijfsel gehad dat Hem in waarheid mocht vrezén. Dat wel mocht bukken onder de slagen, onder God en voor God. Om de schuld te belijden, de zonde te bekennen en het rechtvaardig oordeel Gods te onderschrijven. Zij hebben wel pijn gevoeld. De pijn van de zonde en de ongerechtigheid tegen een goeddoend God bedreven. Voor dat overblijfsel is er verwachting, is er toekomst. Alleen door het werk van Hem Die geslagen werd door de toorn Gods en Die ten volle plaatsvervangend de gramschap van God heeft ondergaan. Hij heeft naar ziel en lichaam geleden onder de last van de op Hem geladen zonde. Hij heeft Zijn werk volbracht. Hij is Zijn Kerk voorgegaan. Tot ons allen komt de vraag of we pijn gevoeld hebben. Geen kortstondig voelen van de slagen en daarna weer voortgaan op de brede weg, al verder bij God vandaan. Ook niet een uitwendige verandering voor een tijd die vaak weer voorbijgaaf. Maar vanbinnen in het hart. Door Gods Geest pijn gevoeld vanwege het bedreven kwaad. Dan is er toekomst, dan is er verwachting. Allen die door God naar Zijn welbehagen tot Zijn onderdanen zijn gemaakt zullen eenmaal eeuwig bij Hem zijn. Om God drie-enig eeuwig groot te maken en te verheerlijken.

De partijvoorzitter verklaarf de vergadering met dit openingswoord voor geopend.

1.2 Telefax aan H.M. de Koningin

De partijvoorzitter deelt mee dat een telefax wordt verzonden aan H.M. de Koningin met de volgende inhoud:

"Majesteit,

De leden en het Hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) – in algemene vergadering bijeen te Hoevelaken – betuigen Uwe Majesteit hun eerbied en diepe verbondenheid.

Sinds vorig jaar bent U de oudste regerende monarch uit onze geschiedenis. De Heere schonk U tot nog toe de gaven en krachten om Uw Koninklijk ambt te vervullen. Daarvoor past ons dankbaarheid.

Hij geve U dat U in tijden van ethisch verval en moeilijke economische omstandigheden Uw hoogst verantwoordelijke ambt mag vervullen in afhankelijkheid van de Koning der Koningen en in verbondenheid aan Zijn geboden tot welzijn en zegen van ons volk.

De leden en het Hoofdbestuur leven met U mee in de zorgvolle familieomstandigheden na het ongeval van Prins Friso. Het is ons gebed dat de Heere, Die alleen wonderen kan doen, hem in zijn gezondheidstoestand wil gedenken. Wij bidden U, Prinses Mabel en de kinderen Gods nabijheid toe in deze verdrietige weg.

Dit jaar zal het tien jaar geleden zijn, dat Uw geliefde echtgenoot, wijlen Prins Claus, is overleden. De Heere heeft daarin gesproken in Uw leven en ons aller leven. Wij bidden U en Uw Koninklijk

huis de ondersteuning van God toe Die in Zijn Woord zegt, dat Hij de wees en de weduwe staande houdt (Psalm 146:9).

Wij wensen U en Uw Huis Gods onmisbare zegen toe.

Drs. P.A. Zevenbergen,

Secretaris van het Hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) "

1.3 Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus

Op verzoek van de partijvoorzitter worden de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus staande gezongen.

2. Vaststellen van het verslag van de op 19 maart 2011 gehouden Algemene Vergadering

De tekst van het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. Naar aanleiding van het verslag worden geen vragen gesteld of opmerkingen gemaakt.

3.1 Vragen naar aanleiding van het Jaarverslag 2011

Naar aanleiding van hoofdstuk 2.3 van het jaarverslag (Bestuur en organisatie) en een recent interview in De Banier ('Zoektocht voor SGP Veenendaal') heeft de kiesvereniging van Bergambacht een vraag gesteld over de mogelijkheid van de introductie van een rechtstreeks landelijk lidmaatschap van de SGP. Dit met het oog op het vergroten van de betrokkenheid van jongeren bij de SGP, waarbij ook actieve ledenwerving de aandacht heeft. Andere argumenten zijn een efficiënter ledenbeheer en contributie-inning, de fiscale regelgeving en mogelijke kostenbesparingen. Bovendien is er niet in elke plaats een (actieve) kiesvereniging om zich bij aan te sluiten.

De algemeen voorzitter antwoordt dat het Hoofdbestuur zich herkent in de vraag van de kiesvereniging van Bergambacht. Daar zijn zelfs nog wel meer argumenten voor een landelijk lidmaatschap aan toe te voegen. Uiteindelijk gaat het erom dat de partij adequaat is georganiseerd, om maximaal gestalte te kunnen geven aan onze opdracht om Gods Woord tot meer erkenning te brengen in het maatschappelijke leven. Dat extern gerichte doel vraagt om een passende organisatievorm, rekening houdend met de tijd - ook de wet- en regelgeving - waarin we nu leven en ook met het goede vanuit het verleden en het heden. Dat is de reden van de door het Hoofdbestuur gestarte bezinning, die overigens nog in een pril stadium verkeert. Het is dus nog te vroeg om op de eventuele uitkomsten daarvan vooruit te lopen, maar een landelijk lidmaatschap is zeker een serieus onderwerp van bezinning.

Het jaarverslag wordt verder voor kennisgeving aangenomen.

3.2 Vaststellen van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop

Naar aanleiding van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop is een aantal vragen ontvangen.

De kiesvereniging van Barneveld vraagt wat de reden is dat circa € 275.000 is toegevoegd aan de bestemmingsreserve huisvesting en niet aan de algemene reserve. Ligt hier een berekening aan ten grondslag? Ontstaat daardoor geen vertekend beeld als de huisvestingskosten van de komende jaren worden vergeleken met de huidige kosten?

De kiesvereniging van Gouda vraagt of de partij een heldere verantwoording tegemoet kan zien over de ontwikkeling van de huisvestingskosten, zodat duidelijk wordt of de toezeggingen van het Hoofdbestuur inderdaad gestand worden gedaan.

De kiesvereniging van Barendrecht had het onderwerp huisvesting graag geagendeerd gezien, gelet op het investeringsbedrag. Deze vereniging wordt graag bijgepraat over de stand van zaken, de meest actuele kostenraming, of er door belanghebbenden bezwaren zijn ingediend tegen de

omgevingsvergunning, of er bij zijn die problemen kunnen veroorzaken en/of financiële consequenties hebben, en de actuele prognose van de datum van ingebruikname.

De heer Tanis antwoordt dat het toevoegen van het grootste gedeelte van het positieve exploitatieresultaat over 2011 aan de bestemmingsreserve huisvesting betekent dat de jaarlijkse exploitatiekosten iets meer geëgaliseerd worden. Daarmee wordt in de komende jaren iets meer begrotingsruimte gecreëerd. Op de vraag van Gouda is een kort en bondig antwoord mogelijk: ja, de jaarrekening over 2012 en de begroting voor 2013 en het meerjarenperspectief voor de daaropvolgende jaren is de gevraagde financiële verantwoording. Naar aanleiding van de vraag van Barendrecht kan worden meegedeeld dat er geen bezwaren zijn gemaakt tegen de omgevingsvergunning en die nu dus onherroepelijk is. De nieuwbouw van het SGP-bureau is inmiddels ook feitelijk gestart met grondwerkzaamheden, uitzetwerk, plaatsen van hekken, etc. In de eerste week van april vinden heikwerkzaamheden plaats. Alles is erop gericht om vóór eind december van dit jaar verhuisd te zijn en volgens de planning moet dat ook lukken, en voor zover dat nu kan worden overzien binnen de vorig jaar gestelde financiële kaders. Zoals men vanaf de zomer van 2011 al regelmatig via De Banier op de hoogte is gehouden, zal dat nu de nieuwbouw echt is gestart met een naar verwachting wat grotere regelmaat worden gecontinueerd.

De onderhavige financiële stukken worden vervolgens ongewijzigd vastgesteld waarmee de algemene vergadering het Hoofdbestuur déchargeert.

4. Voorstel (Her)benoeming leden Commissie van beroep

Met het voorstel wordt unaniem ingestemd.

5. Rondvraag

De algemeen voorzitter merkt op dat een aantal vragen zijn ontvangen die eigenlijk niet binnen de criteria voor de rondvraag vallen omdat het bijvoorbeeld vastgesteld beleid betreft of vorig jaar dezelfde vraag is gesteld. De kiesvereniging van Lunteren heeft een vraag gesteld over de samenstelling van het stembureau. In 2006 is door de partij besloten dat vrouwen en mannen op gelijke wijze lid kunnen worden van de partij, met alle daaraan verbonden rechten en plichten binnen de vereniging. Dit betekent dat kiesverenigingen zowel vrouwen als mannen mogen afvaardigen naar allerlei vergaderingen en ook als lid van het stembureau mogen voordragen. De kiesverenigingen van Loenen aan de Vecht / Loosdrecht en Kockengen hebben een vraag gesteld over het gebruik van de Herziene Statenvertaling. Vorig jaar zijn door een aantal kiesverenigingen vergelijkbare vragen gesteld. Toen is aangegeven dat het een kerkelijke discussie betreft en dat de statuten van de SGP helder zijn, in die zin dat binnen de partij de Statenvertaling wordt gehanteerd.

Door de kiesvereniging van Liesveld is een tweetal voorstellen geformuleerd. Dit betreft het invoeren van een lager contributiebedrag voor jongeren en het verplicht stellen van cursussen voor nieuwe raadsleden. Voor wat betreft de contributie merkt de algemeen voorzitter op de intentie buitengewoon sympathiek te vinden. Maar de contributie voor de SGP is al zo laag dat het verschil met het minimumbedrag volgens de Wet subsidiëring politieke partijen dusdanig klein is, dat een verlaging nauwelijks mogelijk is en al helemaal niet opweegt tegen de extra administratieve lasten die dat met zich meebrengt. De verantwoordelijkheid voor rekrutering, scholing en vorming van raadsleden ligt primair bij de gemeentelijke kiesverenigingen. Dit laat onverlet dat de algemeen voorzitter eenieder hartelijk oproept aan de kadercursussen van de partij deel te nemen, maar een verplichting is net een stap te ver.

De kiesvereniging van Barendrecht vindt de template van de SGP-website niet gebruiksvriendelijk. De techniek kan veel beter. De algemeen voorzitter antwoordt dat er over een andere website wordt nagedacht en dat gebruikers van de template zijn of binnenkort worden

uitgenodigd door WIS Services en SGP gezamenlijk voor een bijeenkomst op D.V. woensdagavond 20 juni 2012, om hierover verder te spreken. Barendrecht wordt van harte uitgenodigd daarbij van de partij te zijn.

Een vraag van de kiesvereniging van Barneveld betreft het feit dat er recent een jaarthema is aangegeven, waaraan landelijk aandacht zal worden geschonken. Deze kiesvereniging vindt dat een goede zaak en heeft zelf al enkele jaren ervaring opgedaan met het werken met een jaarthema. De vraag is of het Hoofdbestuur in het vervolg een jaarthema veel eerder wil bekendmaken, zodat door de kiesvereniging vroegtijdig voorbereidingen kunnen worden getroffen. De algemeen voorzitter zegt dat er sinds lange tijd weer voor een jaarthema is gekozen. Ook aan onze kant zijn er inmiddels nogal wat 'leerpunten', onder andere dat zo'n thema meer sturing en dus personele inzet vergt. Ook de vraag van Barneveld is een zeer terecht, waarmee in de toekomst zeker rekening gehouden moet worden.

Tot slot merkt de algemeen voorzitter op dat een vraag is ontvangen die van meer persoonlijke aard lijkt te zijn. Een beleidsmedewerker van de Tweede Kamerfractie heeft inmiddels met de vragsteller contact opgenomen.

6. Mededelingen

De algemeen voorzitter geeft het woord aan drs. J.A. Schippers, directeur van de Guido de Brès-Stichting, het wetenschappelijk instituut van de SGP, om het zojuist verschenen themanummer van Zichte promoten dat over het jaarthema gaat.

Na de hartelijke oproep van de heer Schippers om van dit themanummer kennis te nemen en meer in het algemeen donateur van het wetenschappelijk instituut te worden, doet de algemeen voorzitter nog een aantal mededelingen van vooral huishoudelijke aard. Hij merkt tot slot nog op dat de vergadering na de pauze openbaar is en ook media mag worden verwacht. Zij zijn welkom en zullen door ons stijlvol worden ontvangen. Verder is er een mineralen- en paranormaalbeurs in hetzelfde gebouw. Daar zullen wij niets van merken, maar mocht een bezoeker de verkeerde ingang nemen, dan is voor iedereen duidelijk dat hij of zij naar een ander deel van het gebouw kan worden verwezen.

7. Afttrap ledenwerfactie

De algemeen voorzitter merkt op dat de partij actief meer mensen bij de SGP wil betrekken en daarom vandaag een ledenwerfactie start. Daartoe zal mr. C.G. van der Staaij in gesprek gaan met een tweetal ledenwerfers, te weten drs. H.J. Hooglander (Gouda) en dhr. J. Geuze (Tholen). De heer Van der Staaij benadrukt dat het lidmaatschap niet alleen steun voor de partij, voor een Bijbels genormeerde politiek betekent, maar ook een bemoediging, een steun in de rug voor actieve politici is. Hij vraagt aan de heren Hooglander en Geuze hoe zij het werven van leden aangepakt hebben. De heer Hooglander geeft als tip om zo dichtbij mogelijk te beginnen, bijvoorbeeld in de eigen kerkelijke gemeente. Verder is een persoonlijke benadering belangrijk, en een actieve inzet van leden in de lokale samenleving en politiek. De heer Geuze voegt eraan toe dat een goede voorbereiding het halve werk is en beveelt in dat kader advisering van de heer drs. H. Pool van het SGP-bureau aan. Verder is in Tholen vooraf een lijst van potentiële leden opgesteld, die vervolgens stelselmatig is afgewerkt. Het is van belang om naast een landelijke folder voor ledenwerving ook informatie over de lokale politiek te overhandigen. De kiesvereniging van Gouda heeft 58 nieuwe leden kunnen inschrijven en die van Tholen 75. De heer Van der Staaij reikt de nieuwe folder voor ledenwerving aan beide heren uit. De algemeen voorzitter dankt de heren voor hun inbreng en benadrukt het belang van het zo breed mogelijk bekendheid geven aan de beginselen van Gods Woord. Die boodschap is ons lidmaatschap meer dan waard.

8. Toespraak van mr. C.G. van der Staaij

De heer Van der Staaij houdt zijn politieke toespraak.

Bedoelde toespraak is opgenomen in *De Banier* van 13 april 2012 (91e jaargang nr. 7) die is toegezonden aan alle leden en donateurs van de partij.

9. Discussie naar aanleiding van toespraak mr. C.G. van der Staaij

Onder leiding van de algemeen voorzitter, M.F. van Leeuwen, vindt een discussie plaats met een forum bestaande uit mr. C.G. van der Staaij, dr. R. Bisschop en dhr. P. Schalk.

Van Leeuwen vraagt Bisschop en Schalk om bij de speech van Van der Staaij een uitroep- en een vraagteken te plaatsen. Bisschop plaatst een uitroepteken bij de aandacht voor meer eigen verantwoordelijkheid van mensen in hun eigen sociale omgeving, met de overheid als vangnet. Een voorzichtig vraagteken zet hij bij een wellicht iets te positieve benadering van het marktdenken. Wellicht moet het onderscheid tussen staatssocialisme enerzijds en doorgeslagen marktdenken anderzijds explicieter worden gemaakt. Beide bedreigen de christelijke naastenliefde. Schalk vindt dat uit de toespraak durf blijkt evenals uit de in de politieke werkelijkheid ingenomen standpunten over bijvoorbeeld de AOW, de Wet werken naar vermogen en het hervormen van de woningmarkt. Hij vraagt zich af of het overleg in het Catshuis over aanvullende bezuinigingen tot daadkrachtige maatregelen zal leiden. En ook hoe de SGP het oog hebben voor elkaar, voor zwakkeren in de samenleving, kan verzekeren. Tot slot plaatst hij een uitroepteken bij de opdracht duidelijk te zijn én onszelf te blijven, namelijk solide in het economisch beleid en sociaal in de menselijke maat, en dat vanuit Bijbelse waarden en normen.

Van der Staaij onderschrijft de noodzaak om zowel van staatsocialisme als van doorgeslagen marktdenken weg te blijven. Kerken en maatschappelijke instituties hebben een belangrijke en door de overheid te koesteren opdracht in het oog hebben voor elkaar. Voor het aan het werk helpen van mensen met een handicap moet evenmin alleen naar de overheid worden gekeken. Het is ook en vooral de verantwoordelijkheid van ondernemers. Daar zijn binnen de achterban van de SGP mooie voorbeelden van te geven. Schalk erkent dat, maar geeft aan dat de overheid ook wat kan doen. Van der Staaij antwoordt dat de overheid er vooral voor moet zorgen dat allerlei niet noodzakelijke belemmeringen in regelgeving etc. worden weggenomen. Juist die frustreren ondernemers.

Met het oog op de te verwachten extra bezuinigingen komt de hervorming van de woningmarkt aan de orde. Bisschop vindt dat de moed opgebracht moet worden om kritisch te kijken naar de hypotheekrenteaftrek, bijvoorbeeld door die voor hogere inkomens te beperken. Starters moeten worden ontzien en scheefgroei als gevolg waarvan mensen in te goedkope woningen wonen in relatie tot hun inkomen, moet worden aangepakt. Voor starters kunnen wellicht afspraken worden gemaakt met banken over een versoepeling van de hypotheekvoorwaarden (denk aan startersleningen). Schalk voegt daar nog aan toe dat jongeren met veelal flexibele baantjes geen hypotheek kunnen krijgen. Ook wijst hij op de enorm uit de hand gelopen totale hypotheekschuld in Nederland. Hij geeft aan dat het nodig is om de hypotheekrente aan te pakken; allereerst voor de tophypotheek, en wellicht ook via een systeem van jaarlijks korten op de aftrek. Van der Staaij benadrukt dat de moraal weer moet worden: aflossen als het kan, en niet zo veel mogelijk schuld houden om fiscale redenen. Verder gaat het bij het hervormen van de woningmarkt om een totaalplan voor de huur- én koopsector, is geleidelijkheid van groot belang (het eerbiedigen van bestaande rechten) en moeten belastingen worden verlaagd in ruil voor het gedeeltelijk afschaffen van de hypotheekrenteaftrek en het afschaffen van de overdrachtsbelasting. Hij denkt dat voor zo'n totaalplaatje veel draagvlak is te vinden.

Tot slot komt de gezondheidszorg aan de orde. Schalk vindt dat marktwerking in de zorg tekortdoet aan het oog hebben voor elkaar. De beschikbaarheid van een goede en optimale zorg is reden voor dankbaarheid, maar dat de overheid rollators moet bekostigen is een vorm van doorschieten in de zorg. Kinderwagens moeten (terecht) toch ook zelf worden bekostigd? Er is een nieuwe balans nodig tussen zorgaanbod enerzijds en eigen verantwoordelijkheid anderzijds. Bisschop zegt dat juist op dit terrein goed zichtbaar is geworden dat staatsocialisme vastloopt. Het gaat primair om de eigen verantwoordelijkheid, daarna om die van de sociale omgeving zoals kerken en pas op het laatst om een vangnet van overheidswege. In die volgorde!

Vanuit de zaal wordt gevraagd of in het huidige verzekeringswezen niet de verkeerde prikkels zijn ingebakken. Juist verzekeringen maken particuliere initiatieven overbodig of beter gezegd, maken het gemakkelijk om de kosten op het collectief af te wentelen. Van der Staaij bevestigt die analyse en vindt dat zeker gezien moet worden wat tot het basispakket moet behoren en wat niet. Een andere vraag vanuit de zaal betreft het persoonsgebonden budget (PGB). Dat is volgens de vragensteller op zichzelf geen verkwisting, maar de controle en de indicatiestelling schieten tekort. Verder betekent oog hebben voor elkaar ook oog hebben voor vrijwilligerswerk, maar de overheid jaagt iedereen op de arbeidsmarkt. Van der Staaij antwoordt dat de SGP de plannen van het kabinet met betrekking tot de PGB's niet heeft gesteund. Er kan best wel wat gebeuren, maar de plannen van het kabinet schieten door. De kwestie van het de arbeidsmarkt opjagen van iedereen herkent hij. Er is te weinig waardering voor informele zorg. Op initiatief van de SGP komt dat aan de orde in de door het kabinet ingestelde belastingcommissie. Waarom krijgen echtparen die op de arbeidsmarkt participeren allerlei belastingvoordelen en moeders die voor kinderen of zieken zorgen of ander vrijwilligerswerk doen niet? Dat is niet eerlijk. Vervolgens komen vragen aan de orde over de tarieven in de gezondheidszorg, de (vermeende) lagere zorgkosten in België en het optreden van arbodiensten. Tot slot vraagt Van Leeuwen aan Bisschop en Schalk om advies aan de mensen in het Catshuis, namelijk om een voorbeeld waarop wel en waarop zeker niet bezuinigd kan worden. Volgens Bisschop kan op 'Europa' nog het nodige bezuinigd worden en volgens Schalk op de doorgesloten kinderopvang. Zowel Bisschop als Schalk vinden de voorgenomen bezuinigingen op het passend onderwijs te rigoureuus en pleiten voor een gedeeltelijke uitruil met de prestatiebeloning in het onderwijs.

10. Uitslag van de (her)verkiezing van de leden van het Hoofdbestuur

De partijvoorzitter maakt de uitslag van de stemming voor de leden van het Hoofdbestuur bekend. De heer M.F. van Leeuwen is herkiesbaar. Nevenkandidaat is D. van Dijk. Er zijn 306 geldige stemmen uitgebracht. Op M.F. van Leeuwen zijn 294 stemmen uitgebracht en op Van Dijk 12 stemmen. De heer Van Leeuwen is dus herkozen.

Ook de heer mr. P.J. den Boef is herkiesbaar. Nevenkandidaat is ing. M. van Essen. Er zijn 306 geldige stemmen uitgebracht. Op de heer Den Boef zijn 305 stemmen uitgebracht en op de heer Van Essen 1 stem. Ook de heer Den Boef is dus herkozen.

Tot slot is ook de heer prof.dr.ir. A.G. Bregman herkiesbaar. Nevenkandidaat is de heer drs. G. van Veldhuizen. Er zijn 306 geldige stemmen uitgebracht. Op de heer Bregman zijn 305 stemmen uitgebracht en op de heer Van Veldhuizen 1 stem. Daarmee is de heer Bregman herkozen.

De partijvoorzitter deelt mee dat de herkozen leden van het Hoofdbestuur daarin reeds bewilligd hebben bij hun kandidatuur en wenst hen van harte sterkte daarin toe en Gods zegen.

De partijvoorzitter deelt verder mee dat op de aan H.M. de Koningin verzonden telefax een antwoord is ontvangen. Het telefaxbericht luidt als volgt:

"'s-Gravenhage, 24 maart 2012

*De Weledelgestrenghe Heer
Mr. V.A. Smit
Algemeen Secretaris van de
Staatkundig Gereformeerde Partij
p/a Intres B.V.
fax 033 - 2532248*

Zeer geachte heer Smit,

Hare Majesteit de Koningin heeft mij gevraagd U hartelijk te danken voor Uw goede wensen en Uw blij van verbondenheid. Namens de Koningin wens ik U, bestuur en leden van de Staatkundig Gereformeerde Partij, een goede algemene ledenvergadering toe.

Mr. P.W.A. Schellekens"

11. Partijvoorzitter spreekt woorden van dank

De partijvoorzitter zegt een ieder hartelijk dank voor de komst en de inbreng. In het bijzonder zegt hij dank de forumleden, de heer Van der Staaij, de leden van het stembureau, de organist, het personeel van Intres B.V. en allen die in wat voor opzicht dan ook een bijdrage hebben geleverd aan het welslagen van de vergadering.

Hij deelt mee dat aan de uitgang een collecte wordt gehouden die bestemd is voor de bestrijding van de onkosten van de dag.

12. Slotwoord en sluiting door ds. D. Heemskerk

Ds. Heemskerk leest Psalm 119:129-136 en spreekt een slotwoord uit naar aanleiding van het door hem gelezen 133e vers, deze woorden: "Maak mijn voetstappen vast in Uw Woord." De dichter van deze psalm vraagt om vastheid. Hij spreekt ook van afhankelijkheid. In de kanttekening staat: "Geef dat ik zonder struikelen mag wandelen in Uw wegen en doen naar Uw Woord." Ook het persoonlijk gebed is van groot belang. "Mijn voetstappen." De dichter vraagt om vastheid, om zekerheid, om voorzichtigheid, van stap tot stap. Wij staan in een samenleving die vervreemd is van het Woord van God. De SGP is een getuigenispartij. Het is onze roeping om een licht te zijn op een kandelaar, een stad op een berg en een zoutend zout in een krom en verdraaid geslacht. De inhoud van dit gebed is ook van het grootste belang voor ons land, opdat het onder het beslag van het Woord van God zou komen. Daar heeft ook onze partij een taak, een roeping in. Het gaat niet om het belang van de partij, maar om dat van de samenleving, al wordt dat door de samenleving niet zo ervaren. De SGP zoekt het goede voor land en volk, voor overheid en onderdanen. Echter, het goede dat door de SGP op grond van Gods Woord wordt voorgestaan, wordt niet als zodanig begrepen en roept weerstand en zelfs vijandschap op. Daarom is een hechte, zekere en vaste grondslag nodig. Dat is geen grote achterban, hoewel dat mooi is, en evenmin een goede organisatie, al is dat wel nodig, noch een goed gevoel zoals dat tegenwoordig genoemd wordt. Nee, dat is zo zegt de dichter van deze psalm Uw Woord, Uw waarachtig en eeuwig getuigenis. De dichter vraagt: "Maak mijn voetstappen vast in Uw Woord." Hoe groot of hoe sterk we ook zijn, als de grondslag niet hecht, vast en zeker is, dan vormt groot zijn juist een gevaar en sterk zijn een bedreiging. Onze grondslag moet hecht, vast en zeker zijn en daarom moet ons gebed zijn: "Maak mijn voetstappen vast in Uw Woord." Ons uitgangspunt ligt in de betrouwbare waarheid van Gods Woord. De Heere heeft recht op onze gehele samenleving, op alle mensen. Daarvan heeft de SGP getuigenis te geven, hoe het ook bespot mag worden. Als onze treden en gangen vastgemaakt mogen zijn in het onfeilbare Woord van

God, dan is het ten diepste niet een zaak van onszelf of van de SGP, maar dan is het Gods zaak. De Heere geve ons op de plaats waar we gesteld zijn onze samenleving niet te vergeten en bovenal ook onszelf niet te vergeten. Dat we deze betrouwbare, eeuwige, Goddelijke vastheid dagelijks mogen zoeken, in tere afhankelijkheid aan de troon der genade, met een hartelijke verbondenheid en onderworpenheid aan het Woord van God.

Vervolgens laat ds. Heemskerk zingen Psalm 119 vers 3 en 67 en besluit hij de vergadering met gebed.

Financieel jaarverslag

Verlag van de penningmeester

(toelichting op de samengevoegde rekening van baten en lasten over het jaar 2012; bedragen afgerond op € 1.000)

Algemeen

Ook in het afgelopen jaar zijn er weer verkiezingen gehouden. Het grillige politieke klimaat heeft onverwacht geleid tot Tweede Kamerverkiezingen. Verkiezingen brengen altijd het nodige werk met zich mee, ook op het partijbureau was daardoor de werkdruk hoog. Zoals altijd zijn er daarnaast weer veel vrijwilligers geweest die zich belangeloos voor de SGP hebben ingezet. We kunnen dit als partij niet voldoende waarderen! Ook de uitslag van de verkiezingen was verblijdend. De forse toename van het stemmenaantal mocht leiden tot een derde zetel in de Tweede Kamer.

Naast de hectiek die verkiezingen altijd met zich meebrengen, stond het afgelopen jaar in het teken van de nieuwbouw van het partijbureau en de uiteindelijke verhuizing naar Rotterdam. Medio december heeft deze plaatsgevonden.

Ondanks de vele extra werkzaamheden mocht ook het reguliere werk doorgaan. De gehouden ledenwerfactie, die ondersteund werd door veel acties op lokaal niveau, heeft geleid tot een forse toename van het aantal leden. Ook een reden tot dankbaarheid.

De leden hebben ook de SGP het afgelopen jaar weer ruim bedeed; aan giften en overbetalingen ontving de partij in het afgelopen jaar ruim € 293.000,-. Voor uw grote offervaardigheid voor onze partij zeggen wij u allen zeer hartelijk dank.

Hieronder volgt een korte toelichting op een aantal posten van de jaarrekening over 2012.

BATEN

De totale baten bedroegen over het jaar 2012 € 1.526.000,- Ten opzichte van de begroting € 210.000,- meer dan voorzien. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Subsidie

De totaal ontvangen subsidie in 2012 is per saldo ruim € 37.000,- minder dan begroot. De belangrijkste oorzaak hiervoor is de definitieve beschikking over het boekjaar 2010. Bij de uiteindelijke afrekening, een herziene beschikking, is gebleken dat er alsnog een bedrag van ruim € 25.000,- teruggevorderd is.

Giften en legaten

Deze post is een kleine € 187.000,- meer dan begroot. Ten behoeve van de verkiezingen van de Tweede Kamer is een bedrag van ruim € 163.000,- ontvangen; een bedrag dat niet begroot was. De overige giften bedroegen € 24.000,- meer dan begroot, onder meer doordat een aantal leden een extra gift overgemaakt heeft in het kader van de verhuizing van het partijbureau.

Rentebaten en effecten

De opbrengsten zijn ruim € 50.000,- hoger dan begroot. Enerzijds door waardeinstijging van de effecten, anderzijds doordat de daadwerkelijke termijnen ten behoeve van de nieuwbouw aanzienlijk later zijn voldaan dan gepland, waardoor er sprake was van extra rentebaten.

LASTEN

De totale lasten bedroegen over het jaar 2012 € 1.666.800,- ruim € 266.000,- meer dan begroot.

De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Huisvestingskosten

Deze kosten zijn lager dan begroot, namelijk een kleine € 32.000,-. De belangrijkste afwijking betreft de post nieuwbouw. Door er strak op te sturen zijn de werkelijke kosten uiteindelijk aanzienlijk lager dan begroot. Dit levert een voordeel op van € 33.000,-.

Vergaderkosten

De belangrijkste afwijking betreft het budget ten behoeve van training en opleiding. Dit werd niet geheel benut, en leverde een voordeel op van € 10.000,-.

Public Relations

Deze post laat een overschrijding zien van € 327.000,-. Dit wordt volledig veroorzaakt door de gehouden Tweede Kamerverkiezingen. Bij het opstellen van de begroting over 2012 was nog niet te voorzien dat deze zouden worden gehouden.

Resultaat 2012

Het boekjaar 2012 is per saldo afgesloten met een negatief resultaat van ruim € 140.000,-. Dit in tegenstelling tot een vooraf begroot negatief resultaat van ruim € 83.000,-. Het grotere negatieve resultaat is het saldo van € 210.000,- aan hogere inkomsten en € 267.000,- meer uitgaven dan begroot.

Resultaatbestemming

De resultaatbestemming over 2012 is als volgt:

» Bestemmingsreserve verkiezingen

Conform de vastgestelde beleidslijn is in 2012 uit de bestemmingsreserve verkiezingen een bedrag van € 181.290,- via de resultaatbestemming onttrokken ter dekking van de campagnekosten. Het saldo van deze reserve bedraagt ultimo 2012 nihil.

» Bestemmingsreserve verkiezingen

Conform de vastgestelde beleidslijn is in 2012 uit de bestemmingsreserve verkiezingen een bedrag van € 181.290,- via de resultaatbestemming onttrokken ter dekking van de campagnekosten. Het saldo van deze reserve bedraagt ultimo 2012 nihil.

» Bestemmingsreserve huisvesting

Uit het resultaat 2012 is een bedrag van € 34.540,- ten gunste van de bestemmingsreserve huisvesting geboekt. Deze reserve, die in het verleden gevormd is vanuit de boekwinst die is behaald op de verkoop van het voormalige ds. G.H. Kerstenhuis, wordt vanaf 2013 aangewend ter dekking van de afschrijving van het nieuw te bouwen kantoorpand. Na verwerking van deze mutatie bedraagt het saldo ultimo 2012 € 1.200.000,-.

» Bestemmingsreserve ICT

Vanuit de resultaatbestemming wordt een bedrag van € 5.000,- toegevoegd aan deze reserve. Dit is bestemd voor het realiseren van een nieuwe website, en de vervanging van de huidige hardware. Na verwerking van deze mutatie bedraagt het saldo ultimo 2012 € 100.000,-.

» Algemene reserve

Per balansdatum bedraagt het saldo van de algemene reserve een bedrag van € 2.169.000,-.

Sliedrecht, februari 2013

J.P. Tanis

Balans per 31 december 2012

(bedragen in euro's)

	31-12-2012	31-12-2011
ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Terreinen	476.364	-
Gebouwen	1.059.785	-
Installaties	80.614	-
Inventaris	132.641	2.358
Automatisering	63.787	75.219
Financiële vaste activa		
Effecten	993.542	990.585
Spaargelden	2.180.229	3.721.154
Vorderingen		
Rekening-courant		
Guido de Brès-Stichting, WI-SGP	-	9.821
Stichting Fractiebijstand SGP	238	-
Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa	-	4.118
Partijbijdragen	-	-
Rente	68.293	76.476
Subsidies	59.779	89.235
Overige vorderingen	140.909	48.564
Liquide middelen	27.261	104.285
	5.283.443	5.121.815
PASSIVA		
Vermogen		
Bestemmingsreserve huisvesting	1.200.000	1.165.461
Bestemmingsreserve verkiezingen	-	181.291
Bestemmingsreserve ICT	100.000	95.000
Algemene reserve	2.169.731	2.168.740
Voorzieningen		
Verkiezingsfonds	1.434.008	1.202.008
Dekking tekorten gelieerde stichtingen / vereniging	-	185.994
Kortlopende schulden		
Rekening-courant		
Guido de Brès-Stichting, WI-SGP	74.652	-
SGP-jongeren	36.600	3.073
Stichting Fractiebijstand SGP	-	-
Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa	132	-
Partijblad	13.932	31.728
Overige schulden	254.387	88.521
	5.283.443	5.121.815

Rekening van baten en lasten over het jaar 2012

(bedragen in euro's)

	2012		2011
	uitkomst	begroting	uitkomst
BATEN			
Partijbijdragen	446.448	440.000	429.009
Subsidie	425.555	463.200	517.069
Giften en legaten	269.895	83.000	183.345
Partijblad De Banier	263.150	252.000	268.291
Rentebaten en waardeverandering effecten	96.901	45.000	81.169
Overige opbrengsten	24.052	33.100	58.039
	<u>1.526.000</u>	<u>1.316.300</u>	<u>1.536.922</u>
LASTEN			
Personeelskosten	385.218	387.077	334.227
Afschrijvingen	17.185	17.846	14.618
Huisvestingskosten	84.380	116.204	52.233
Vergaderkosten	75.752	90.700	65.495
Public Relations	635.414	308.200	381.332
Kosten partijblad De Banier	223.691	241.650	236.675
Kantoorkosten	33.380	46.355	42.229
Algemene kosten	84.883	72.225	58.779
Kosten betalingsverkeer	7.329	5.550	1.749
Bijdrage aan geledingen	119.528	114.340	137.778
	<u>1.666.761</u>	<u>1.400.147</u>	<u>1.325.114</u>
Resultaat	<u>140.760-</u>	<u>83.847-</u>	<u>211.808</u>
Resultaatbestemming:			
Bestemmingsreserve huisvesting	34.540	-	275.028
Bestemmingsreserve verkiezingen	181.290-	-	113.220-
Bestemmingsreserve ICT	5.000	-	50.000
Algemene reserve	991	83.847-	-
	<u>140.760-</u>	<u>83.847-</u>	<u>211.808</u>

Accountantsverklaring

Van Ree Accountants en
Belastingadviseurs BV
Sitiopark 2-4
3941 PP Doorn
Postbus 294
3940 AG Doorn

T (0343) 41 59 40
F (0343) 41 44 78
doorn@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij

Bijgesloten samengevatte jaarrekening bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2012 en de samengevatte rekening van baten en lasten zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van de Staatkundig Gereformeerde Partij per 31 december 2012. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 6 februari 2013. Desbetreffende jaarrekening en deze samenvatting daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 6 februari 2013.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en met de in artikel 5 van de Wet subsidiëring politieke partijen genoemde activiteiten samenhangende baten en lasten. Het kennismaken van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van de Staatkundig Gereformeerde Partij.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2012 van de Staatkundig Gereformeerde Partij.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van de Staatkundig Gereformeerde Partij per 31 december 2012 en in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2012 van de Staatkundig Gereformeerde Partij.

Doorn, 6 februari 2013

Van Ree Accountants en Belastingadviseurs BV

w.g.

drs. A.H.J. Kraaij
Registeraccountant